Nedėlinis Laikrasztis
„LIETUVA“
Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Prenumerata ant metų:
Amerikoje $2.00
I Užmarį $3.00

"Lietuva" spaudina Knigas, Konstitucijas ir kitokius drukus lietuviszkai, lenkiszkai ir angliszkai.

Užsirasznant "Lietuvą" reikia draugia ir prenumeratą prisiusti. Prisiusdami pinigus adresuokite taip:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published every Friday, at Chicago, Ill.

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and [illegible] guages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed.

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 39 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 26 Rugsėjo (September) 1902 m. Metas X

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Amerika.

Amerikos prezidentas važinėja toliau su agitatoriszkoms kalboms po visokius Suvienytų Valstijų sztetus, laiko kalbas, saugojasi vienog jose užgriebti tokius klausymus, koki jo ponams, įtekmingesniems republikoniszkiems politikieriams ne patinka, nors tauta norėtų iszgirsti, kaip ir tokius politikieriams nepatinkanczius klausymus prezidentas tikisi iszriszti. Rodosi, prezidentui nepriderėtų teip labai paisyti apie urėdą, kadangi jis ir be to gana turtingas, o vienog jis daro tą, ne ko nuo jo tauta reikalauja, bet ką prisako politikieriai. Visi tikėjo, kad Roosevelt, užėmęs prezidento urėdą, parodys didesnę energiją už McKinleyą, bet pasirodo, kad ir Roosevelt yra tik įnagiu politikierių. Iki sziol jis vien kalbėjo, bet su savistoviais darbais, su savo energija ne pasirodė ir turbut jau nė ne pasirodys. Pastovumas nuomonių ir energija musų prezidento isznyko kaip dumai, kada jis užėmė urėdą, kurio nė nori apleisti.

Kadangi paskutiniuose laikuose isz Rumunijos atkanka į Ameriką daugiau žydų, tai Suvienytų Valstijų užrubežinių dalykų ministeris Hay atsiszaukė į visas gvarantavusias Rumunijos nepriguimystę Europos didesias vieszpatystes, taigi į randus: Maskolijos, Vokietijos, Prancuzijos, Austrijos, Anglijos ir Italijos reikalaudamas, kad priverstų Rumunijos randą ne skriausti žydų, kadangi jie nuo skriaudų bėga į Ameriką. Galima vienog abejoti, ar tas Amerikos ministerio atsiliepimas iszduos kokius nors vaisius, ypacz kad jis iszduotas vien ant rekliamos, ant pakėlimo nupuolusios per žiaurus pasielgimus Amerikos oficierų su filipiniecziais garbės Amerikos kaipo apgiuėjos žmoniszkumo, o antrą, kad Amerika ne turi tiesos kisztiesi į vidurinius reikalus kokius nors neprigulmingos vieszpatystės net paczioj Amerikoj, o dar mažiau turi tiesos kisztiesi į Europos vidurinius reikalus. Apie neįsileidimą ne patinkanczių ateivių privalo rupintiesi pats Amerikos randas, padėti jam tame nėra tai pareiga kitų krasztų. Apart to, paczioj Amerikoj antai su negrais arba indijonais, net su ateiviais, valdžios elgiasi gal negeriau negu Rumunijoj su žydais. Amerikai juk labai ne patiktų, jeigu kokia nors Europos vieszpatystė oficialiszkai atsilieptų su užtarimu skriaudžiamų negrų arba indijonų. Pirmiausiai reikia mežti savo prydarzę ir tą padaręs namieje, turi tiesą to paties reikalauti ir nuo kitų. Europa daugiau turėtų tiesos reikalauti geresnės tvarkos nuo Amerikos, kadangi czia netvarkos yra daugiau; o vienog to ne daro. Kaip laikraszcziai pranesza, randai Maskolijos, Austrijos ir Vokietijos rengiasi visai ne paisyti ant atsiliepimo Amerikos užrubežinių dalykų ministerio. Ant galo kodėl jis stoja vien apgynime žydų? Yra juk Europoj, ypacz gi Maskolijoj, daugiau tautų labiau prispaustų negu Rumunijos žydai, kodėl ministeris Hay už tas ne užtaria? Ar ne todėl, kad Maskolija galėtų užtarimo ne paklausyti, ir gal už užtarimą užtarėjui atmokėtų tuom, kas jam galėtų ne patikti. Vien Anglijos, ypacz tarnaujanti randui, laikraszcziai pritaria atsiliepimui ministerio Hayo ir matyt, kad jis savo atsiliepimą iszsiuntinėjo, susižinojęs su Anglija. Kad Anglija tam pritaria, dyvų nėra, kadangi ji nuo seniai geidžia, kad Amerika susierzintų su galingesnėms Europos vieszpatystėms, kadangi mat Anglijos kolonijos Amerikoj susiduria su rubežiais Suvienytų Valstijų, o susierzinusi su Europa, Amerika, noroms ne noroms, sumažinti turėtų savo godumą. Apskritai amerikonai menką turi supratimą apie taktą, o Amerikos ministeriai dar mažiau apie tai supranta.

Jurininkai nuo amerikoniszkų kariszkų laivų užėmė Panamos sausžemio siaurumą. Amerikonai nė Kolumbijos randui ne duoda naudotiesi ant pervežimo kareivių isz Panamos geležinkelio. Ar tik amerikonai ne griebs vėl kokį nors kitiems prigulintį krasztą? Lengvai jiems pateko iszpaniszkos valdybos, tai dabar norėtų paglemžti visus silpnesnius krasztus. Kad tik paskui nereiktų isz užimtų krasztų vėl trauktiesi, jeigu jų ant syk per daug paims.

Azija.

Dabar, galima sakyti, beveik visi Chinai maisztų apimti, vien aplink ciecoriaus sostapilę, Pekiną, dar maisztininkų nėra, kadangi į tuos apskričius sutraukta beveik visa geresnė chiniszka kariumenė. Kitos gi provincijos maisztininkų apimtos. Į pajurius jie dar ne prisigriebė, kadangi portuose stovi europėiszki kariszki laivai, kurių szuvių bijosi chiniszki pasikėlėliai. Pietinėse provincijose maisztininkai laikosi tvirczi ausiai.

Pereitą sanvaitę net keliose vietose chiniszki pasikėlėliai iszpiovė daug priėmusių krikszczionybę chinieczių, iszgriovė ir isztrėszė kelias misijas. Chiniszkas randas ne turi reikalingų ant apgynimo misijų pajiegų.

Amerikoniszkas pasiuntinys Conger nuolatai siunczia raportus, apkaltindamas Europos vieszpatystes, buk dėl jų reikalavimo didelių karės kasztų nuo Chinų, kurių chiniecziai ne galėsę užmokėti, kyla maisztai, kadangi ciecoriaus urėdninkai be jokio pasigailėjimo veržia ir nuo ne galinczių mokėti didesnių mokesczių jų krutanczius turtus, kad juos pardavus, galima but surinkti reikalingą sumą ant užmokėjimo Europos ant Chinų uždėtos kontribucijos. Amerika Chinuose turėjo vos ne vos 2000 kareivių, o reikalavo ne daug mažesnių karės kasztų už Vokietiją ir Prancuziją, kurios atsiuntė į Chinus net kelias deszimtis tukstancziu kareivių. Amerika karėje priesz Chinų bokserus dalyvavo tik ant pasigarsinimo, ant rekliamos, o karės kasztų pareikalavo tokių kaip ir vedę tikrą karę. Prancuzijai ir Vokietijai gantas atlyginimas neuždengė kasztų, Amerikai gi gal dar atliko nuo kasztų.

Maskoliszki laikraszcziai pranesza apie užgimusius maisztus sziauriniuose Indijų krasztuose. Nė angliszkas randas vienog, nė angliszki laikraszcziai nieko apie maisztus ne raszo.

Pereitą sanvaitę prancuziszki laikraszcziai buvo pagarsinę, buk 300 angliszkų kareivių užėmė mažą, prigulintį Sijamui, sultanatą ant Malakkos pussalio; angliszkas randas vienog pagarsino, kad ta žinia yra melaginga, laikraszczių tyczia į svietą paleista.

Persijos valdonas iszvažiavo jau namon. Iszvažiuodamas, dar atlankė maskoliszką carą ir gerė ant caro sveikatos ir labo Maskolijos. Maskolija, žinoma, pati pasiskolinusi nuo Prancuzijos, kadangi Persijos iždas tuszczias, paskolino szachui 25 milijonus doliarų ir tokiu budu tasai, priimdamas paskolą, atsidavė su visu po Maskolijos globa; Anglijos ir Vokietijos įtekmė Persijoj puola nuolatai, o kyla maskolių įtekmė ir prekysta.

Anglija.

Burų vadovai iszkeliavo isz Anglijos gal ant visados. Atlankė jie ir Berlyną, kur juos užpraszė Anglijos prieszai, bet Vokietijos randas praneszė, jog nė daleis kelti neprilankių Anglijai demonstracijų, ne daleis laikyti kalbų užgaunanczių Angliją. Todėl priėmimas burų vadovų atsibuvo tykiai, be tokio triukszmo kaip Holandijoj ir Belgijoj.

Ar burų vadovams laike paskutinio atsilankymo pas Chamberlainą pasisekė dar ką nors iszderėti savo vientaucziams, nežinia. Dabar Londono laikraszcziai pranesza, buk angliszkas randas, ant uždengimo visų karės kasztų, rengiasi ant burų sprando užtraukti paskolą net 500 milijonų doliarų, bet tąsyk, kada buvusios burų republikos pasitaisys sziek tiek nuo pasekmių karės. Sandaros traktate ne tik ne paminėta apie reikalavimą karės kasztų, bet dar angliszkas randas pasižadėjo, ant atstatymo per karę isznaikintų burų farmų, duoti jiems paszelpą 3 milijonų svarų sterlingų; blėdys gi anglijonų burų turtams padarytos siekia net pusės milijardo frankų. Pagal sandaros traktatą, Anglija ne turi nė jokios tiesos reikalauti nuo burų kokių nors karės kasztų, tas traktate ne paminėta

Pereitą sanvaitę Londono laikraszcziai garsino, buk Anglija ir Vokietija sutarė nupirkti nuo Portugalijos jos valdybas Afrikoj; buk Portugalija, reikalaudama dabar pinigų, su noru parduoda savo valdybas. Iki sziol vienog patvirtinimo to paskalo nėra. Portugalijos laikraszcziai ne pritaria pardavimui valdybų. Reikia todėl manyti, kad ir iszrinkti tautos parlamento pasiuntiniai tokiam užsimanymui ne pritaria, o be jų pritarimo, nors karalius ir jo ministeriai gana norėtų, nė jokių valdybų svetimiems krasztams parduoti ne gali.

Pietinė Amerika.

Republikoj Hayti revoliucija traukiasi toliau. Musziai terp besivaržanczių valdžią partijų szalininkų buvo net keli. Pereitą sanvaitę vėl keli miestai likosi revoliucijonierių iszdeginti ir iszplėszti. Laikanczios neva valdžią partijos kareiviai net keliuose susirėmimuose likosi sumuszti. Tuli Suvienytų Valstijų laikraszcziai szaukia savo randą, kad jis, užimdamas visą salą San Domingo, ant kurios yra dvi neprigulmingos republikos: Hayti ir San Domingo, padarytų galą nuolatai atsitinkanczioms revoliucijoms. Kad revoliucijos yra ne geros, tas teisybė, bet jas, turbut, kokios dar neisztirtos pajiegos gimdo. Didelės tvarkos Amerikoj niekur nėra; net paczios Suvienytos Valstijos, kurios laiko savę už kokį ten civilizacijos žandarą, paszauktą ant įvedimo tvarkos ten, kur jos nėra, ne gali pasigirti net tokia tvarka, kokia yra kur nors Europoj, iszėmus gal Turkijos ir isz dalies Maskolijos. Salą San Domingo buvo užsimanęs užimti garsus Napoleonas I, bet daug jo kareivių nesveikame ore iszmirė ir turėjo pasitraukti. Napoleonas visgi, turbut, daugiau proto turėjo negu visi Amerikos politikieriai stumianti randą į visakias vodingas avanturas.

Republikoj Columbijoj revoliucija traukiasi savo keliu. Abidvi kariaujanczios partijos turėjo pasitraukti nuo Panamos, kadangi, iszsodyti nuo Amerikos kariszko laivo Cincinnati, jurininkai užėmė geležinkelį ir juom nė Columbijos randui, kuriam priguli geležinkelis, neduoda siųsti kareivių.

Venezuelėj prezidentas Castro vos laikosi. Paleistas pareitą sanvaitę paskalas, buk jam pasisekė sumuszti didesnes revoliucijonierių pajiegas, pasirodė melagingu: ne tik jis ne sumuszė revoliucijonierių, bet dalis jo kareivių parėjo prie revoliucijonierių ir likę prie jo likosi sumuszti. Dabar revoliucijonieriai pasitraukė nuo miesto Barcelionos. Kadangi tą padarė be priežasties, tai mena, kad jie, pasitraukdami, nori Castro pajiegas nusivilioti toliau, kad su vienu musziu galėtų jas isznaikinti.

Maskolija.

Caro valdžios toliau siaurina finlandiecziu autonomiją. Dabar likosi iszduotos naujos tiesos, pagal kurias nė už prasižengimus, be pritarimo virszininkų, maskoliszki urėdninkai ne gali but atiduoti po sudu. Likosi įvesta ir cenzura rasztų.

Maskoliszkas pasiuntinys Turkijoj atsilankė pas sultaną ir padavė jam reikalavimus: kad maisztai Macedonijoj butų suvaldyti, kad butų nubausti užpuolikai ant maskoliszko konsuliaus Albanijoj. Ant pasigerinimo carui, sultanas sutiko perleisti per Darnelių perplauką tris maskoliszkus kariszkus laivus.

Isz Lietuvos.

—o—

Isz Vilniaus.

5 rugsėjo pasiuto szunytis namų savininko Tamoszevyczlaus ir sukandžiojo vaikus Tamoszevyczlaus ir daugelį kitų ypatų. Sukandžiotus nugabeno į aprietų gydinyczią Dro Orlowskio.

Vilniaus gubernatorius Wahl, apie kurį tikėjo, kad jis ne grįžęs jau į Vilnų, sugrįžo isz užrubežinės, apemė savo vietą ir 1 d. rugsėjo iszkeliavo į gubernijos pavieczius daryti reviziją pavietinių urėdų.

Dideje beproczių namai, statomi dabar Vileikoje, bus gatavi pabaigoj szių metų, o atidaryti patalpinimui beproczių nuo ateinanczių Naujų Metų. Pergabės czia visus beproczius isz Vilniaus ligonbuczių. Namai tie paskirti patalpinimui beproczių isz visos Lietuvos.

Komitetas Vilniaus žemdarbystės parodos 16 d. rugsėjo parengė arklių lenktynes terp Vilniaus ir Landvaravo, taigi ant kelio 20 viorstų ilgio. Lenktynėse dalyvauti galėjo, kas tik norėjo; arkliai priimti lenktynėse visokių veislių. Dovanos laimėtojams buvo: trys pinigines ir trys medaliai.

Laike parodos pagarsėję muzikai davinėjo koncertus, o terp tokių buvo ir trys lietuviai: giesmininkė Sakalauskienė, gimusi Vilniaus pavietyj, skripkorė Bogusevicziene, gimusi Aszmėnų pav. ir Gavrouskis, pagarsėjęs muzikas ir komponistas, kuris ant tarptautiszko muzikų konkurso, atsibuvusio pernai Leipcige, už savo kompozicijas gavo pirmutinę dovaną.

Vilniuje geležinkelio trukis pervažiavo ir užmuszė ant vietos mokintinį 5 kliasos gimnazijos, sunų geležinkelio maszinisto isz Vileikos.

Isz Vilniaus gub.

Pirmoje pusėje piutės mėnesio Vilniaus gubernijoj buvo 29 gaisrai, kurie užgimė: 3 nuo neatsargumo paczių padegėlių, 6 nuo negerai įtaisytų kaminų, 4 nuo perkuno įtrenkimo, ir 14 nuo nežinomų priežasczių. Visuose tuose atsitikimuose ugnelė pridirbo blėdies ant 29286 rubl.

Netikėtų mirczių per tą laiką buvo 13, užmuszystų 1, patžudysczių 1, vaikžudysczių 1.

Vagystų papildyta 20. Pavogė daigtų už 1599 rubl., o pinigų 670 rubl. 70 kap. Arklių pavogė: Trakų pav. 1, Lydos 3, Aszmėnų 1, Vileikos 4; isz viso 9 arklius.

Per sanvaitę nuo 20—27 d. piutės visokioms limpanczioms ligoms Vilniaus gubernijoj apsirgo žmonių: Vilniuje: pilvinėms szilinėms 3, tymais 14, difteritų 1, rožė 1. Paviecziuose per tą laiką apsirgimų buvo: szlakuotoms szilinėms: Lydos pav., kaime Gervinskiuose apsirgo 7. Pilvinėms szilinėms mieste Aszmėnuose apsirgo 1, kaime Pasiekoj (Aszmėnų pav.) 16. Tymais geležinkelio sirgo budėjį Peterburgo Varszavinio kelio apsirgo 3.

Isz Kauno.

Kaune, vietinis moterų komitetas atidarė aptieką, kuri bus po moterų prižiura, o prie jos analitiszkas gabinetas visokiems tirinėjimus, vedamas ir prižiurimas tesposgi moterų. Isz szitos aptiekos vaistai bus iszdavinėjami tik ant daktarų receptų, be to nieko czia vaistų gauti nė galės. Apart vaistų, prie aptiekos bus ir knigų pardavinyczia, kur kaimiecziai galės gauti prieinamas jų supratimui medszkas knigeles. Prie aptiekos bus ir ambuliatorija, į kurią galės ateiti daktarų pageibos ieszkodami beturcziai, negalinti už tokią pagelbą daktarui mokėti.

Isz Rygos.

Rygoj 7 d. rugsėjo siautė gaisras. Sudegė vietinė vyriszka gimnazija. Nuo ko užgimė gaisras, nežinia. Mokslas gimnazijoj likosi pertrauktas, kol gimnazijos užveizda ne ras kito atsakanczio ruimo. Sudegė ir gana didelis, isz kelių deszimczių tukstanczių knigų gimnazijos knigynas. Blėdys gaisro padarytos yra ne mažos.

Isz Garteno.

Paskutinės giedros dienos palengvino ukininkams suvežimą javų nuo laukų. Suvežė juos sveikus, iszėmus linų ir bulvių; bu vės ant žemesnių vietų, kaip kitur, teip ir czia, puva. Uždėrėjimas rugių, kvieczių, miežių ir avižų veik visur buvo geresnis už vidutinį. Szieno ir dobilų szimet surinko teposgi daugiau negu vidutiniszkai.

Isz Minsko.

Žydai, teip vadinami sionistai, turinti už mierį apsaugoti žydų tautą nuo isznykimo, tikinti kada nors sutverti neprigulmingą žydų vieszpatystę. Lietuviszkame Minske, su maskoliszkų valdžių daleidimu, turėjo didelį susivažiavimą, ant kurio buvo delegatai isz visos Maskolijos. Lietuviams maskoliszkos valdžios ne duotų atliktį tokį susivažiavimą.

Ant vietos pasimirusio Mineko gubernatoriaus, maskoliszkas caras paskyrė buvusį Kastromos gubernatorių, grafą Musin-Puszkiną.

Naktį, 30 d. piutės, vagiliai per langą įsikraustė į czianykszti stacziatikiszką soborą ir paszlavę apie 500 rublių pinigų, su savo pačios padirbtu raktu atsidarė szalines soboro duris ir iszėjo, niekeno ne patėmyti.

Isz Suvalkų gubernijos.

Beveik visoj gubernijoj, su mažu iszėmimu, ukininkai rugius suvežė nesudygusius. Kvieczių ir miežių suvežimą stabdė paskui užstoję lytus, bet ir tuos, nors su vargu, visgi pasisekė dar sveikus suvežti. Avižos iki 1 d. rugsėjo dar buvo ne suvežtos; jos iszrodo gražios. Bulvės ant žemesnių dirvų nuo per daug didelio drėgnumo puva. Daržovės ir sodų vaisiai užderėjo vidutiniszkai.

Isz Prusų Lietuvos.

Geležinkelio trukis ties Trakėnais pervažiavo ir užmuszė ant vietos lietuvį darbininką Minkaitį.

Pereitą sanvaitę už laukų produktus mokėjo Tilžėj: už szėpelį szviežių rugių po 4.50—5.00Mk., miežių 4.20—4.50Mk., ropuczių 1.40—2.00Mk. Už centnerį (100 svarų) szieno po 4.50 Mk.

Vežant javus nuo laukų, Prusų Lietuvoj pasilovė lytus ir su mažu iszėmimu žmonelės gražiai nuo laukų nupiautus javus suvežė, iszėmus linų, žirnių ir ropuczių. Uždėrėjimas visur geras, vien roputės ant žemesnių dirvų puva. Szieno ir apskritai paszaro surinko teiposgi pusėtinai. Ant sziųmetinio uždėrėjimo Prusų Lietuvoj žmonės ne reikalauja rugoti. Ir su sėjimu žieminių javų eina viskas gerai.

Pajurių lankos vandens užlietos nuo paskutinės audros, kokia siautė czia su debesų praplyszimais. Užtvinę vandens užliejo daržus ukininkų; žmonės, ant apsaugojimo nuo supuvimo daržovių, kasa jas dar nenunokusias.

Klaipėdoj, kalėjime pasikorė žmogžudys Macaitis, kuris buvo, už užmuszimą žvejo Padrigo, ant nužudymo nusprėstas.

24 piutės Ragainės liuteroniszkoj bažnyczioj buvo įžegnojimas lietuviszkų vaikų. Įžegnojo lietuviszkai 4 vaikelius ir 7 mergaites. Mažai, bet ir isz to galima džiaugtesi, kadangi tas rodo, jog Ragainės parapijoj yra dar lietuviai laikanti savę už lietuvius ir reikalaujanti, kad jų vaikai butų lietuviszkai įžegnoti.

Isz Londono.

Iki 16 rugpiuczio Silvertowno Kliube musztynių neatsitikė, bet nuo to laiko visi Kliubo sanariai lyg paszėlo: persiskyrę į dvi partijas, čėsai kaip szunes dėl sekanczios priežasties:

16 rugpiuczio atsibuvo ypatingas abelnas susirinkimas aprinkimui pilno skaitliaus Komiteto sanarių, kas pagaliaus ir buvo padaryta. Po iszrinkimui Komiteto, pasipraszė balso tulas M. Bendaraviczia ir užsiszoko ant sekretoriaus, Pilėno, vien ntėlisi dėl to, kad atkeliavęs į Silvertownų, randa pas Kliubo gaspadorių „minasztį paklotą lovą.“ Negana to. Pradėjo puoyti ant susirinkusių, kad į Komitetą iszrinko tokius žmones, su kur ais jis niekad nesutikęs ir tt. Pirmėdie, Salomonas Januszaitis, pertraukė jam arnektą ir praszė, kad nieko neznekėtų, o jeigu turį ką sakyti, kad kalbėtų apie reikalą. Bet Bendaraviczia nė klausyti apie tai nenorėjo: koliojo visus, pludo, kaip tik įmanė. Viens isz sanarių atsistojo ir užmanė, kad Bendaraviczią isz Kliubo visai praszalinti, nes, sako, per metų metus, ant kiek jisai pamena, B. visuomet nenurimdavęs, darydavęs liarumą ant susirinkimų. Tam užmanymui pritarė daugumas ir B. tapo isz surasztas sanarių iszbrauktas, bet tą patį vakarą isz Kliubo nepraszalintas. Isz szitos progos B. ir pasinaudojo. Susijieszkojo sau draugą, tulą Podžiuną, kuris, beslankiodamas nuo kampo į kampą, įkalbėjo užsigėrusiems, kad „padarytų vyrų szokį“. Girtam, žinoma, daug nereikia, nes nieko jau nesupranta, neapsvarsto: pildo kad ir kyailiausią užmanymą. Kaip tik muzikantai naują užtraukė, musų vyrukai tik užia — po du susikabinę. Tai pamatęs sekretorius, tuojaus muziką sustabdė, szviesa tapo užgesinta ir liepta visiems iszsiskirstyti. Kad kelintam tas ir nepatiko, bet nėturėjo kitokios iszeigos, turėjo noroms nenoroms kiutyti į lovą.

Tuom vienog B. nepasiganėdino ir per kelis vakarus į Kliubą, per gvoltą įsiveržęs, darė liarumą, pakol Komitetas nenusprendė, kad butų ant jo iszimtas varantas. Apie tai iszgirdęs, susivaldė.

Bendaraviczini nusimalszinus, pakilo kitas ergelis terp sanarų Kliubo. Atsitiko czia tokia istorija.

3 d. rugsėjo, tulas Grisza Osadczij, ruskis, „iszvedė dukterį“ A. Kiszkio isz namų, o teisingiaus sakant — ji pati nuo tėvų pabėgo, bet ne per toli — į Londoną. Priežastis tokio atsitikimo nevienam bus aiszki, nes tėvai, ypatingai mo ina, norėjo, kad duktė eitų už tokio vyro, kokį jai parinko. Kadangi motina jau buvo net ir sveczius užpraszusi ant sužieduotuvių ant 7 d. rugsėjo, tai duktė, bijodama, kad nepatektų už nepatinkamo jai vyro, susitarė, kad ir su ruskiu bėgt... Nubėgo abudu į priemiestį Stratford, apsigarsino pas registerį, vėliaus Franciszkonų bažnyczioj tapo už 8 dienų suvincziavoti.

Szits atsitikimas teip gi vėl padarė ne menkai liarumo Silvertowne. (ar-gi jau nėra svarbesnių priežasczių piktumams, jeigu piaujasi už privatiszkus reikalus? Red.) Pasidarė dvi partijos: viena eina už naujavedžius, kita-gi, szalininkai buvusio jauniko — už tėvus; bet jaunavedžių partija tvirtesnė ir kaip jaunavedžio teip ir tėvų szalininkus įveikė.

Mat kokie vaisiai žmonių nesupratimo: su prievarta nori savo suaugusius vaikus laimingesniais padaryti!

Silvertownietis.

Atsakymas.

"Lietuvos" redakcijai ir ponui J. Butkui ant straipsnio, patilpusio Nr. 37 "Lietuvos".

Savo laike "Lietuvos" redakcija iszsitarė, kad ginczus apie stipendiją, paskirtą Philadelphios Szv. Petro ir Povilo Draugystės laiko už pabaigtus, ir tas manę sulaikė nuo paaiszkinimo ant užsipuldinėjimų p. J. Butkaus ant stipendisto Dr. Szv. Petro ir Povilo Philadelpioj, Pa. Dabar p. J. Butkus vėl pasirodo su korespondencija isz Philadelphios, Pa., kurioj melagingai apterszia manę ir griežia iltį ant komiteto Dr. Szv. Petro ir Povilo. Ta Draugystė yra ne pirmoji, paskirianti paskolą po vardu "stipendijos", kuri turės but atiduota su palukomis. Redakcija "Lietuvos", talpindama straipsnį su isztrauka isz stipendisto laiszko, turėjo nuo no J. Butkaus pareikalauti to laiszko ar jo kopijos. Asz panaszaus iszsitarimo: "airių agentas", vietoje kunigo, neėsu nė pernai, nė užpernai, o pagalaus, nė savo gyvastyj isztarę, nes pateidamas ant kunigo Rymo-Katalikiszkos bažnyczios, suprantu jos surėdymą. Jeigu p. J. Butkus pats nusikalė žodį "airių agentas". vietoj kunigo, ar nuo ko kito pasiskolino, tegul pats sau pasilaiko, o man neprikaisziojo. Asz Philadelphijoje ne buvau ir jokių prikalbėjimų ne pasiduoti noroms archivyskupo nedariau, bet prieszingai, gavęs žinią nuo komiteto, jog esu jiems perstatytas kaipo lietuvys studentas, norintis eiti į kunigus, rodyjau praszyti archivyskupo, kad manę priimtų į Philadelphios dijecezią. Nesuvadžiojau komiteto, bet aiszkiai pasakiau, kad asz užgana padaryti negaliu ir rodyjau ne laukti, kada asz busiu kunigu, bet ieszkoti kito. Draugystė Szv. Petro ir Povilo paskyrė man pagelbą ne už kokius szunvuodegavimus, bet užtai, kad esu glostytas gudų valdžios. Užslėpė mano vardą dėlto, kad mano byla yra neužbaigta ir daugybė mano draugų yra nužiurėtų dalyvavime platinimo knygų drauge su manim Lietuvoje; ko man aiszkiai ne darodė ir prisipažinimo nuo manęs ne laimėjo. Draugystė, garsindama mano vardą, butų prisidėjusi gudų valdžiai su atakanczių argumentu paskandinimui nužiurėtų mano draugų. Asz, gavęs stipendiją, privatiszku laiszku pranesziau Dr. J. Szliupui, kad ne butų apsirikimo ir asz kad antru sykiu nesplaikyczio pagelbos katros ir teip nesiskubino duoti reikalaujantiems jos kankintiniams (Kodėl jie ne atsiszaukė? Red.). Nepat ngėjau padėkovoti ir tam, per kurio prisidėjimą gavau stipendiją. Kaip asz, teip ir tas, per kurį gavau stipendiją, ne apsiėmėva kaltintį archivyskupą ir kunigą, kadangi tas ne musų valioje. Ganato ponui J. Butkui ir kitiems, norintiems žinoti stipendisto vardą. Buvo Philadelyhijos lietuviams paskirtas kunigas ir aplaikė gudų valdžios daleidimą plaukti Amerikon. O kodėl neatvažiavo — klauskite jo, kokios priežastys jį sulaikė? Nežinau, ko nuo manęs p. J. Butkus reikalauja. Asz Draugystei isz prisiųstų pinigų atskaitas atidaviau su reikalingais perdėtinių mokyklos paraszais. Panasz us iszsitarimo kaipo va: "kad su Philadelphijos lietuviais nieko turėti ne noriu, kadangi jie, girdi, eina priesz dvasiszką valdžią, o tuom paczin ir priesz Dievą", asz neėsu vartojęs ir tą p. J. Butkus melagingai garsina "Lietuvoje". Redakcija "Lietuvos", talpindama jo melagystę be mano laiszko ir dar paduodama rodą atimti stipendiją, isz tikrųjų pasirodo jieszkanti progos dumblais apmesti tą, kas mokinsi ant kunigo, kaip jau sykį "Žvaigždė" yra minavojusi. Sziuom pretestuoju priesz pasielgimą "Lietuvos" redakcijos kad be jokių davadų talpina p. J. Butkaus melagingą isztrauką neva isz mano laiszko, i perstatotą, kas mano visiszkai nėra raszyta. Jeigu p. J. Butkus turi kokią neapykantą ant komiteto Dr. Szv. Petro ir Povilo, tegul kovoja su juom, prisilaikydamas teisybės, o manęs tegul melagingai neapszmeižinėja.

Stipendistas Dr. Szv. Petro ir Povilo.

"Lietuvos" redakcija ne reikalavo davadų nuo korespondento, kadangi jis po korespondencija pasiraszė tikra pravarde, tai jis ir atsako už teisingumą savo raszto. Redakcija ne turi nė galės, nė laiko viską isztirti. Mums labai ne malonu, jeigu kas isz mus pasinaudoja ant iszliejimo ant kokio nors asabiszko piktumo ir ant to pasinaudoja isz tendenti-zkų motyvų. Klausymą stipendijos laikome už privatiszką reikalą Dr-tės Szv. Petro ir Povilo, o į privatiszkus keno nors reikalus nė joks laikrasztis ne turi tiesos kisztiesi. Klausymą todėl stipendijos turime laikyti už pabaigtą sykį ant visados, ne tik dabar; tą privalo žinoti lygiai p. Butkus, kaip ir kita pusė. Laikrasztis ne gali but įsugiu asaniszkų kenksmų reikalų, ne gali užsiimėti nė gynimu, nė peikimu ypatų, gali ypatas užgriebti vien tąsyk jeigu jų darbai rasasi su visuome-

Closely Bound

niszkais reikalais. Reikalai paskirtos stipendijos apeina vien jos davėjus ir apdovanotą, o ne visuomenę. Tas klausymas ne priguli laikraszczių kontrolei. Daugelis korespondentų to ne nori suprasti ir siunczia korepondencijas, isz kurių tuojaus matyt, kad raszancziam labiau rupi kaip įkasti ne patinkanczią ypatą negu apraszyti gryną teisybę. Jeigu korespondentas nori ką naudingo paraszyti, tai pirmiausiai privalo atmesti asabiszkas simpatijas ir autipatijas, be to tas, lyg yla isz maiszo, vis iszlys ir sumanesnis skaitytojas juk tuojaus patėmys tikrus mierius raszanczio. Teisybė ir tai gryna teisybė, be jokios tendencijos turi but svarbiausiu kelvedžiu raszanczio; kitaip savo rasztu jis tik pasės nereikalingus piktumus ir vaidus, ko kitaip, suprantant pareigas, ne sunku iszvengti. Be kovos apsieiti ne galima, bet kovokime už reikalus, ginkime savo persitikrinimus ir principus, o ne su atskiroms asabiszkai mums nepatinkanczioms ypatoms. Daugeliui rodosi, kad juo daugiau į savo rasztą prikemsza koliojanczių žodžių, tai rasztas yra geresniu, atsiranda net toki, kurie raszo vien koliojimus; tuom tarpu koliojimai, iszsitarimai ne pritinkanti apsitaszusiam žmogui net geriausią rasztą sudarko, ypacz jeigu koliojimai nukreipti priesz ypatas.

Red.

Isz Amerikos.

Amerikos apszvietimas.

Laike paskutinio liaudės suskaitymo pasirodė, kad Suvienytose Valstijose skaitlius nemokanczių skaityti ir raszyti vaikų 10—14 metų nuo 1890 m. sumažėjo, bet visgi dar yra diktai tokių, ypacz pietiniuose sztetuose, kur europeiszki ateiviai ne keliauja; taigi ne ateiviai tamsą atgabena, bet jis apgulė tikrus amerikonus, czia gimusius. 1890 m. daugiausiai mokanczių skaityti ir raszyti vaikų buvo sztete Iowoj, nes tokių buvo 99.23%, Massachusetse 99.17%, Ohio 98.92%, Kansas 98.72%, Illinois 98.78%. 1900 m. ant pirmos vietos stovėjo Nebraska, kur vaikų mokanczių skaityti ir raszyti buvo 99.66%, Iowoj tokių buvo 99.63%, Oregone 99.58%. Indianoj 99.45. Illinois, kuris 1890 m. stovėjo ant szesztos vietos, dabar atsirado net ant penkioliktos, jame mokanczių skaityti vaikų buvo 99.18%. Žemiausiai stovi apszvietimas pietiniuose sztetuose, bet ir czia yra dabar geriau, negu buvo 1990 m.: Georgijoj 1890 m. tik 66.75% vaikų mokėjo raszyti ir skaityti, o 1900 m. 77.21%; Louisianoj 1890 m. tokių buvo tik 57.26%, o 1900 m. 67.12%: pietinėj Carolinoj 1189 m. 61.03%, o 1900 m. 70.44%. Daugiausiai nepažįstanczių raszto vaikų buvo sztetuose Louisianoj ir pietinej Karolinoj, kur daugiausiai yra negrų.

Pabege isz kariumenes.

Pagal atskaitą karės ministerijos, isz Suvienytų Valstijų kariumenės paskutiniuose laikuose pasidaugino pabėgimai kareivių; kariszkoj laivynėj yra ne geriau: nuo Amerikos kariszkų laivų pabėga daugiau jurininkų negu nuo laivų kokios nors kitos laivynės. Apskritai dabar pabėga 30% Amerikos apginėjų, norėdami pasliuosuoti tokiu budu nuo pildymo pareigų. Taigi aiszku, jog pasisamdę į kariumenę visai ne supranta, ant ko jie pasisamdo, arba kad virszininkai kareivių teip žiaurai su jais elgiasi, kad jie ne randa kito kelio iszsigelbėjimo, kaip pabėgdami nuo tarnystos. Kad Amerikos oficierai ne priguli prie szvelniausiu elgianczių, tą, turbut, geriausiai žino filipiniecziai. Jeigu oficierai biauriai kankina filipinieczius, be abejonės ne szvelniai elgiasi ir su savo locnais kareiviais.

Besanžiniszki milijonieriai.

St. Louis, Mo. Luke tirinėjimo darbų isznaudojanczio viso krasto ukėsus mėsinio trusto, ką atliko generaliszkas prokuratorius Crow, kaip tvirtina Keinly, pasirodė, kad pralobėliai, sumonopolizavę mėsos prekystą, per visą laiką nuo 21 d. piutės 1899 m. iki 1 d. gegužio 1902 m. pardavinėjo žmonėms supuvusią, tik su pagelba chemiszkų medegų prezervuotą, kad ne smirdėtų, mėsą; deszrose buvo primaiszyti mi tai, bulvės, dalys supuvusių inkstų ir kitokios medegos. Nuodindami nesveikais valgio produktais žmonis, mat tuli besanžinios žmonės surenka milijonus; prisitaikydamas doros, nieks milijonų ne surinks.

Milijonieriu palaike už prigaveja.

New York. Pažįstamas czia milijonierius Fish užėjo su dviem moterims į vieną restauraciją, paskui prie jo prisipynė paslaptas policistas Sharkey. Visi gėrė ir linksminosi, bet kada atsėjo užmokėt, pasirodė, kad bankierius ne turi pinigų. Norėjo duoti czekį bet Sharkey tikėjo, kad czekis yra be vertės ir pradėjo bepiniginį vaiszintoją muszti ir sumuszė teip, kad nugabentas į ligonbutį, ten pasimirė.

Didele nelaime negru bažnyczioj.

Birmingham, Ala. Czianykszczioj Sheloh negrų baptistų bažnyczioj atsitiko didelė nelaimė. Ant dievmaldystos bažnyczioj susirinko apie 2000 negrų. Ant viszkų susibarė už vietą giesmininkai ir vienas szuktelėjo "Fight", ką esanti apaczioj suprato kaipo "Fire" ir ant syk pradėjo grustiesi laukan ir grudosi tikrai su negriszku karsztumu. Iszėję per pirmutines duris lipo trepais žemyn ir žinoma, tie likosi užpakalinių parmuszti ir sumynioti. Isz viso 105 žmonės likosi su visu sumynioti arba užtroszkinti susigrudome, o skaitlius sumankytų dar gyvų teiposgi ne mažas.

Biedys gaisru padarytos.

Per visą piutės mėnesį Suvienytose Valstijose gaisrai pridirbo blėdies isz viso ant 10298250 dol., taigi mažiau negu kokiame norsk itame mėnesyj nuo gruodžio pereitų metų. Per visus gi 8 mėnesius szių metų blėdys gaisrų padarytos buvo ant 14 milijonų didesnės negu per tokį jau laiką pereitų metų.

Kareiviai peržengia tiesas.

Kalifornijoj, Presidio rezervacijoj policijos virszininkas Kelly, Andersono saliune užtiko 53 kareivius kazyruojanczius. Norėjo suaresztuoti, bet kareiviai pasiprieszino. Užgimė muszis terp kareivių ir policistų. Policistams butų atsėję riestai, bet į laiką atsiuntė ginkluotus kareivius, kurie suaresztavo 43 kazyruinkus.

Ateme balsavimo tiesas negrams.

Birmingham, Ala. Czianykszcziai republikoniszki politikieriai nusprendė laike rinkimų ne priimti prie balsavimo negrų. Tokius padavadyjimus iszduoda besigirdanti laisve Amerikos politikieriai. Tokia laisvė vienog gali but vien amerikoniszka pavadinta, o su tikra ji nieko bendro ne turi.

Kornai vietoj anglių.

Topeka, Kans. Kadangi dėl darbininkų anglekasių sztraikų prekės anglių teip pasikėlė, kad ne visi gali jų nusipirkti, tai Kansaso farmeriai ant kuro pradėjo vartoti kornus, kas atseina jiems pigiau. Kornai Kansaso sztete szimet gerai uždėrėjo, farmeriai turi jų pakaktinai ne tik ant savo reikalų bet ir ant kuro.

Rado paskandyta jauna moteriszke.

Jersey City, N. J. Netoli nuo czia, isz kanalo iszgriebė kuną prigirdytos jaunos moteriszkės. Ant kaklo ji turėjo pririsztą apie 20 svarų sunkų geležies szmotą. Policijos virszininkas prisilaiko nuomonės, kad minėta moteriszkė buvo chloroformuota, iszrėdyta, o paskui kanale paskandyta. Krisuczius Juczas Pulitzer prigėrėlę pripažino už savo paczią; bet kas ją prigirdyti galėjo, jis nežino.

20000 žmonių bada kenczia.

Los Angelos, Cal. Sugrįžęs czia isz Arizonos tirinėtojas Mason pranesza, jog dėl stokos lytaus, krasztuose apgyventuose indijonų Novajo, kurių yra 20000, kadangi laukai nuo saulės iszdegė, žmonės badą kenczia. Mason reikalauja, kad randas užsiimtų gelbėjimu badaujanczių.

Kerosinas Alaskoj.

Seattle, Wash. Aplinkinėse Valdez, Alaskoj, prie Cotelo užtiko kerosino szaltinius. Pragręžus žemę iki 200 pėdų, pradėjo musztis isz olos kerosinas, bet užkimszus olą, muszimą apstabdė. Susitvėrė jau kompanija, kuri czia parengs kerosino sėminyczias.

Praszalino nuo vietos.

Belair, Ohio. Virszininkas czianykszczios vieszos mokyklos, Berfenbough, likosi nuo vietos praszalintas užtai, kad jis vertė balveides mokintines bucziuoti parvuotas sandrauges. Rodosi, tokiame vertime nieko peiktino nėra.

Kataliku susivažiavimas.

Evansville, Ind. Atsibuva czia dabar susivažiavimas yokiszkų katalikų, kuriame dalyvauja apie 4000 delegatų katalikų isz visokių Amerikos krasztų. Atkako czia ne tik parapijų delegatai, bet ir vokiszkų katalikiszkų draugysczių.

Darbininku musztynes.

Clarksburg, W. Va. Berrysburge, Barbone pavietyj, terp italijonų darbininkų užgimė akruvinos musztynės, kuriose trys angleka-iai likosi užmuszti, o vienas mirtinai sužeistas.

Sidabro gysla.

Baldwin, Ill. Netoli Carbondalle, Ill. August Browning užtiko sidabro gyslą Doray Creek uolose; gyslą ta traukiasi per visą uolų ilgį ir esanti gana stora; teip bent tvirtina Browning.

Žemes užberti.

Clarksburg, W. Va. Berrysburge keturi negrai likosi nuslinkusios žemės užberti ir užmuszti ant vietos.

Nelaimes ant geležinkeliu.

Columbus, Oh. Netoli Leesburg, ant Baltimore & Ohio Southern geležinkelio, susidaužė pasažierinis trukis. Prie to du trukio tarnai likosi užmuszti, o 44 žmonės sunkiai sužeisti.

Birmingham, Ala. Netoli nuo czia, ant Louisville & Nashville geležinkelio susimuszė du trukiai. Prie to vienas trukio tarnas likosi užmusztas, o szeszios ypatos sunkiai sužeistos.

Pittsburg, Pa. Netoli nuo czia, ant Pittsburg & Western geležinkelio susimuszė du trukiai. Prie to 5 ypatos likosi užmusztos, o dvi sunkiai sužeistos.

¶ Oklahoma City, Pa. Netoli Choctaw susimuszė du trukiai. Prie to 3 ypatos likosi užmusztos ir 26 sunkiai sužeistos.

Giriu gaisrai.

Cheyenne, Wyo. Szitame sztete, teiposgi Coloradoj, siauczia girių gaisrai, kurie labai daug blėdies pridirbo; Wyomingė siauczia girių gaisrai 16 vietų.

Yellowston, Wyo. Girių gaisrai siauczia sztete Idaho, į sziaurius nuo Anthony. Užtasztete Colorado, aplinkinėse Pikes Peak, South Platte ir Pleun Creek ugnį giriose pasisekė suvaldyti.

Gaisrai.

New York. Sudegė netoli North Tarrytown stovintis vasarinis rumas vieno isz turtingiausių Amerikos milijonierių, Rockefellerio. Blėdį gaisrro padarytą skaito ant $150000.

Pittsburg, Pa. Dirbtuvėse American Steel Co. užgimė gaisras, kuris pridirbo blėdies ant 100000 dol.

Isz darbo lauko.

¶ Scranton, Pa. Delaware ir Hudson Co. pradėjo darbus su scabsais keliose jai prigulincziose kastynėse ir 6 anglių plovinycziose. Ontario & Western Co. pradėjo dirbti dviejose Scrantono ir dviejose Priceburgo kastynėse. Isz viso kietų anglų distrikte dirba dabar 19 kasynių ir 21 plovinyczioj; kastynių savininkai tvirtina, kad gali parupinti kasdieną po 20000 tonų anglių.

¶ Scranton, Pa. Tarnaujanti ant geležinkelių, kurių kompanijų kastynėse traukiasi sztraikai, apreiskė, jog jie geležinkelio kompanijai ne padės kovoje su sztraikuojanczais anglekasiais, taigi ne važios į kastynes scabsų, ne padės nė kitokiu budu geležinkelių kompanijoms jų kovoje su sztraikuojanczais anglekasiais.

¶ Lebanon, Pa. 1500 darbininkų Iron & Steel Co., kurie buvo pakėlę sztraiką, sugrįžo prie darbo. Per sztraiką jiems ne pasisekė priversti kompanijos praszalinti parvuotus darbininkus.

¶ Potsville, Pa. Sztraikuojanti anglekasiai isz kietų anglių distriktų kraustosi kitur. 2000 darbininkų iszkeliavo į minksztų anglių kastynes, 7000 gavo darbą Pittsburgo distrikte.

¶ Shamokin, Pa. Viens isz mažesnių kompanijų Leewelyn Coal Co. sutiko pakelti angleka-ių algas ant 10% ir pripažinti 8 valandų darbo dieną; didėsės vienog kompanijos darbininkai.

¶ Tamaqua, Pa. Greenwood kastynėse pradėjo dirbti su scabsais. Sztraikierių komitetas praszė superintendento kastynių apstabdyti darbus, bet praszymas pasiliko be pasekmės.

¶ Kansas City, Mo. 100 plumberių buvo pakėlę sztraiką, bet ant rytojaus vėl sugrįžo į darbą ant senų iszlygų, kadangi pabugo, kad jų vietų ne užimtų scabsai.

¶ Minneapolis, Min. Dirbanti czianykszcziuose malunuose nutarė reikalauti 8 darbo valandų; jeigu tas iki ketvergo dienai ne bus iszpildyta, jie pakels sztraiką.

¶ Pittston, Pa. Pulkas žmonių užpuolė ant Holmeso anglių kastynių, iszvaikė dirbanczius scabsus ir uždegė kastynes. Ugnį vienog pasisekė užgesinti.

¶ Brooklyn, N. Y. Czianykszczios mokyklos turi anglų tik ant penkių mėnesių, daugiau jų niekur gauti ne gali.

¶ Ottumva, Ia. Pasibaigė sztraikas czianykszczių elektrikų. Kompanija pripažino uniją ir sutiko pakelti algas.

¶ Washigton, D. C. Dekoratoriai ir tapiceriai dirbanti prezidento Roosevelto rume pakėlė sztraiką.

¶ New York. Muszinistai czianykszczio porto garlaivių reikalauja pakėlimo algų ant 25%.

¶ New Orleans, La. Sztraikuoja czia dratų jungėjai telephonų kompanijos.

ISZ Lietuviszku diryu.

Kas mus trukdo?

Ant klausymo kas trukdo apapszvietimą, pradėjusį platintis tarpe lietuvių, galime, nors su paraudonavusiu nuo gėdos veidu, atsakyti: musų neva vadovai kunigai stengiasi visokiais budais ne prileisti prie žmonių szviesos spindulio.

Darbininkai skursta dėl stokos apszvietimo, neszdami sunkų jungą, uždėtą ant sprando isz malonės kapitalistų! Laikas jau butų susiprasti ir pradėt kovoti prieš tokią netvarką, bet musų kunigai persekioja tuos, kurie daugiau supranta ir stengiasi savo brolius pamokinti ir pertikrinti; vadina tuos visokiais iszmislytais vardais, biaurina perstato bedieviais, szliuptarniais ir t. t., tik užmirszta paaiszkinti kokį pats Dievą garbina.

Czia asz ne mislyju užkabinėti kunigus be priežasties arba užgauti tikėjimą. Kas tiki, tegul tiki, man tas visai ne apeina, man rupi darbininkų vargingas padėjimas dėl stokos supratimo ir apszvietimo.

Kada žmonės pradėjo labiau griebtiesi prie skaitymo naudingų knygų ir laikraszczių, pakeliancziu supratimą, musų kunigai raitosi, isz kailio neriasi, kaip žaltys ant skruzdėlyno užmestas, kad tik užbėgti už akių ir ne duoti apsiszviesti tamsiems žmonėms.

Teko patirti jau ne vieną kartą, kaip tuli kunigai, atėję į gimczią, ar kalėdodami, ar pas ligonį, pamatę laikrasztį "Lietuvą" ar "Vienybę", uždraudžia skaityti, brukdami tik kunigų iszleidžiamus "Žvaigždę" ar "Tėvynės Sargą"; knygas teipgi siulo tik kunigų iszleistas: apie "davatkas", "sakramentus", "pragarą" ir "stebuklus"; moksliszkas gi, lavinanczias žmonių protą, vadina bedieviszkoms; uždraudžia po mirtinu "grieku" skaityti net Szventą Rasztą, isz kurio jie patys žmones mokina.

Jeigu paprastoms drausmėms neįstengia atgrasinti, tai per isz pažintį priverczia, neduodami iszriszimo. Tam darodyt yra pakaktinai taktų, kurių ne reikia nė minėti, kadangi jų daug yra. Kun. Kaminskas, radęs stuboj "Vienybę" ar "Lietuvą", uždraudžia tuos laikraszczius skaityti; kun. Dargis, atvažiavęs pas ligonį į Lost Creek, Pa., vieszai uždraudė tuos du laikraszczius skaityti, kaipo bedieviszkus, nors to bedieviszkumo neįstengtų darodyti. Na, o dar sako, kad ant jų užpuola! Jeigu ne lystų ne į savo reikalus, nieks ant jų ne užpultų. Jie užsipuola nepraszyti, nors reikia prisipažinti prie kaltės, kadangi Christaus mokslas draudžia kasti kitam duobę.

Sumaneseniejie ne paiso ant drausmių, dėl asabiszkos naudos daromų musų kunigų, skaityti pamokinanczius rasztus, bet kad yra pakaktina nesuprantanczių savo padėjimo tai tie gali ir paklausyti vodingų visiems musų kunigų drausmių ir cenzuros. Na, o dar jie pyksta, jeigu juos kas vadina žandarais! Juk jie atlieka Maskoli jos žandarų darbą: anie persekioja lietuviszkus rasztus Lietuvoj ir sugavę kemsza į kalėjimus už skaitymą, o Amerikoj lietuviszki kunigai tą patį daro czia liuosoj szalyj; be abejonės, jei tik turėtų galę, tai ir į kalėjimus grustų už skaitymą lietuviszkų rasztų.

Negana to: Draugystes, jeigu jos ne bažnytinės, o tautiszkos, jeigu jų įstatuose nėra priverstinos iszpažinties ir užpirkinėjimo miszių, tai tokias apszaukia bedieviszkoms, draudžia į jas prigulėt. Tą darė ir kun. Dargis per savo pamokslą 7 d. rugsėjo, Shenandoah, Pa., o vienog visi matome, kad tautiszka draugystė daugiau atnesza labo tautai, už bažnytinę, kuri rupinasi tik apie bažnyczios ir kunigo reikalus: pirmutines deda aukas ant tautiszkų reikalų, o dabar aukauja ant suszelpimo anglekasių.

Aiszku, kad musų kunigams nerupi nė tautos nė darbininkų labai, jiems rupi vien jų paczių gerovė.

Ramanauckas.

Isz Shenandoah, Pa.

Besilankant socialistų agitatoriui p. Coolins po Pennsylvaniją su prakalboms, pradėjo žmonės, ypatingai sztraikieriai, mislyti, ar socialistų partija nebus kiek geresnė už dabar krasztą valdanczią. Pradėjo tverti socialistiszkus kliubus, tik nežinia, ar teip karsztai ir laikysis, kaip dabar tveriasi.

Susitvėrė kliubai Minersvillėj, Mahanoy City, Pa. ir Shenandoah, Pa., tik nežinia, kaip ilgai laikysis. Antai Mahanoy City mažai yra suprantanczių socializmo svarbumą. Tas pats yra ir Shenandoah, Pa. Truksta mat vadovų ir mokintojų, kurie tokias organizacijas galėtų suvesti į tvarką. Teisybė, nepasileka užpakalyj ateivių ir amerikonai, kurie teip gi tveria kliubus ir ateinantiems rinkimams stato savo kandidatus; tuo tarpu mums reikia lukytis su jais.

Didžiausia musų silpnybė yra tame, kad terp lietuvių nėra vienybės. P. A. Tabaras, lietuvis, buvo pastatytas ant kandidato isz demokratų partijos, o J. Bendrikis (Bendoraitis), teipgi lietuvis, isz New Philadelphijos isz republikonų pusės, o neperėjo nė vienas, kadangi lietuvių balsai pasidalino pusiau, o svetimtaucziai už lietuvius nebalsuoja.

A. Tabaras, neiszrinktas kapitalistų partijų pasidavė prie socialistų partijos ir czia gal pastatys už kandidatą, tik su iszrinkimu sunku, kadangi socialistiszka partija yra dar silpna, o jos priežastos nestokuoja ir terp lietuvių. Daugeis lietuvių nekenczia socialistų, laiko juos už bedievius, nors ta partija darbininkams žada geresnę ateitį.

Jeigu visus ateivius, lietuvius, lenkus, rusnius ir czekus jų vadovai ty. kunigai, kurių žmonės klauso, prikalbintų laikytis socializmo, tai dar galėtume ir mes pasirodyti ant politikiszkos dirvos, besigaudydami po vieną ant mesto urėdų to nepadarysime. Tą vienog sunku įvykdyt (ant prieszų malonės nereikia remti ateities), kunigai neužsiims agitacija, kadangi isz to neturi naudos ir tai partijai jie prieszingi.

To vienog neprivalome nusigąsti, bet pasistengkime be jų apsieti. Bukime patys vadovais, jeigu geresnių neturime. Tverkime kliubus, užveskime knygynus, lavinkimės, kiek galint, vienas kitą mokykime ar tai per prakalbas ar kitokiais budais. Jeigu mes lankysime vien karczemas, kazyruosime, peszimės ir provesimės, tai mus vis vadįs kiti purvinais „polenderiais". Nieks mus neiszgelbės, jei mes patys nes stengsime iszsigelbėti ir pasikelti.

Shenandoryj ir aplinkiniuose kaimukuose, pagal surinktas skaitlines, vienų lietuvių yra 17000. O ant tautiszkos dirvos stovi jie žemiau negu Minersvillėj ir Lost Creek, Pa., ką rodo aukos ant visokių tautiszkų reikalų. Tautiszkų organizacijų nėra, iszskyrus Susiv. L. A. kuopas isz kelių deszimczių lietuvių. Rods, buvo dar socialistiszkas knygynėlis, uždėtas kelių sanarių, bet prasižalinus p. J. Medeliui isz Shenandoah ir tas, girdėjau, jau suiro.

Pasakys gal Shenandoah'riecziai, kad neturi vadovų. Tiesa, nėra pasižventusių, besistengiancziųjų ateneszti labą savo tautai, bet yra czia daugiau negu kitur lankusių augsztesnes mokyklas (?); tie galėtų būti vadovais, bet jie snaudžia dėl visokių priežasczių.

Mahanoy City tas pats kaip ir Shenandoah. Net gaila žiurėti į musų brolius, skęstanczius nesupratimo vilnyse. Kada mes susiprasim ir bandysim pakilti isz to nesupratimo.

J. Ramanauckas.

Isz Shenandoah, Pa.

14 d. rugsėjo, ant Robinson salės, Lietuvių ir Lenkų Socialistiszkas Susivienyjimas nacionaliszkos platformos parengė prakalbas aiszkinimui, kad lietuviai ir lenkai pristotų prie socialistiszkos partijos, kuri ateitėj dirbanczioms luomoms gali atneszti didelę naudą, pagerinti darbininkų buvį, isztuosuoti juos isz kapitalistų verguvės. Shenandoah'rio lietuviai ir lenkai socialistai ant susirinkimo atėjo visi ir vienbalsai socialistiszką partiją pripažino už geriausią, besirupinanczią apie darbininkų ateitį ir pasižadėjo laikytiesi tos partijos ir jį remti, laike rinkimų balsuoti už jos kandidatus.

Prezidentas Narkeviczia atidarė susirinkimą ir apreiszkė jo mierius, pagarsindamas, kad prie socialistų partijos gali prigulėti kas tik nori; Lietuvių ir Lenkų socialistų Susivienyjimas priima kiekvieną, norinti prisiraszyti.

P. Kalvaitis kalbėjo apie politikos reikalus, iszrodinėjo, kaip kapitalistų partijos jodinėja ant musų sprando. Iszrodė melagystes socializmo prieszų, kurie, apszaukdami socialistus prieszais bažnyczios ir tikėjimo, stengiasi tikinczius nuo socialistų nubaidyti. Socialistai nė bažnyczios nė tikėjimo neužkabina, jeigu atsiremia priesz kunigus, tai vien todėl, kad kunigija, tarnaudama kapitalistams, ant socialistų užsipuola; socialistai priversti yra gintiesi nuo užpuolimų, bet pats ant bažnyczios neužsipuola. Social stų mieriai yra ne griauti tikėjimo arba bažnyczių, bet kovoti už tiesas darbininkų, kurias kapitalistai myniojo. Musų pareiga: vienytiesi, nesiduoti visokiems Patrikams isznaudoti ir už nosų vadžioti.

Ponas Tabaras aiszkino Suvienytų Valstijų konstituciją; aiszkino skirtumą terp socialistų, republikonų ir demokratų, terp socialistų ir kapitalistų. Toliaus aiszkino, kaip kapitalistiszkų partijų politikieriai niekina ateivius.

Ponas Valukas aiszkino, kaip airiszciai vagia laike rinkimų lietuvių balsus ir priskaito prie balsų savo kandidatų. Dėl suktybių airių, lietuviai ne gali iszrinkti savo kandidatų.

P. Pavasaris, organizatorius lietuviszkos unijos, kalbino lietuvius ir lenkus laikytiesi tvirtai, raszytiesi prie Socialistiszko Susivienyjimo. Margelis gi iszvertė isz lietuviszko į lenkiszką kalbą kalbas lietuviszkų kalbėtojų, kurių lenkai ne suprato, ir nuo savęs kalbino lenkus laikytiesi su lietuviais ir drauge ginti savo kitų pamintas tiesas.

Ant galo dar p. Tabaras papasakojo apie visokias szelmystes republikoniszkų ir demokratiszkų politikierių ir apie viltis, kokias žmonės gali remti ant socialistų.

Matulevicz.ia.

Isz Cleveland, Oh.

Darbai eina czia ne blogiausiai, bet isz kitur atkakusiem darbą sunku gauti, kadangi isz sztraikų apimtų krasztų suvažiavo czia daug anglekasių. Pasididino dabar czia ir lietuvių skaitlius. Pasidauginus lietuvių skaitliui, eina geriau ir lietuviszkiems biznieriams, kadangi dabar jie turi daugiau pirkėjų, o per tai musų lietuviszki biznieriai pasitaisė. Užtai su czianykszczia lietuviszka bažnyczia eina visai kitaip ir tai tik per tai, kad ne turime gero dvasiszko vadovo. Žmonės pradeda suprasti, kad isz jų sudėtų pinigų bažnyczia mažai turi naudos. Parapijos komiteto sanarių likosi tik vienas ir tas turi surinktus pinigus atiduoti kun. Jankovskiui, o tas jau viens į no. kur tuos pinigus padėti. Kam reikia to vieno sanario komiteto, jeigu jis nėra parapijos komitetu, bet vien kunigo tarnu? Ką parapijai gal rupėti kunigo tarnai. Kunigas be parapijos pritarimo pats iszrinko neva parapijos kasierių bet isz tikro tik savo tarną; jo iszrinkto kasieriaus žmonės visai ne norėjo. Senassis kasierius buvo po kaucija 500 dol.; kiek kunigo iszrinktas padėjo kaucijos, nieks ne žino, kadangi kunigas tą laiko už nereikalingą daiktą garsinti žmonėms. Gal kunigas atsakys, kad jis atsako už jo paskirtą kasierių. Toks užtikrinimas vienog yra menkos vertės, kadangi juk ir kunigas nė jokios kaucijos ne padėjo, todėl ir ant jo žmonės turi tiesą ne labai užsitikėti. Kuom jis atsakys, jeigu parapijos kasoj pasirodys nepriteklius?

Kaip girdėt, naujas kunigo iszrinktas be parapijos pritarimo komitetas rengia fairus, ant kurių busę visoki pasilinksminimai ir be abejonės be aluczio ir kitokių apsvaiginanczių protą gėrymų ne apseis. Apsvaiginę protą juk ne supranta vertės pinigų, isz tokių todėl lengviau juos iszvilioti.

Parapijonas.

Isz Baltimorės, Md.

Czianykszcziai lietuviai laikosi gana gerai; nesutikimų terp jų nėra, bet užtai supratimas darbininkų reikalų terp jų stovi ne augszcziausiai, o per tai ir savo reikalų pasekmingai ginti ne įstengia, nė gali atsiremti priesz isznaudojanczius darbininkus darbdavius. 1896 m., kada czianykszcziai kriaucziai pakėlė sztraikus ir lietuviszki bosai kovojo darbdavių pusėj, o vienas isz tokių, Jonas Burinskas, pairus kriauczių unijai, patalpino angliszkuose laikraszcziuose net padėkavonę darbdaviams, buk jie padėjo darbininkams pasiliuosuoti nuo kontraktų. Per panaikinimą kontraktų darbininkų pelnas sumažėjo, o darbdavių užtarėjas turėjo prarasti net savo namų, apleido moterį su vaikais, o pats iszsineszdino isz Baltimorės į Connecticutą, kur gal teipogi kasa duobes darbininkams.

Per porą metų czianykszcziai kriauczai unijos ne turėjo; paskui suvėrėme nepriguimingą unijį, kuri vienog, per musų paczių nesupratimą, didelės naudos atgabenti ne gali, bet visgi duoda sziokią tokią atspirtį darbininkams. Sziandien sugrįžo darbdavių agentai ieszkanti pirkikų ant iszdirbimų, bet jie ne galėjo nė senų iszdirbimų parduoti, kadangi ant jų nėra unijos ženklo. Gerai tai atsitiko. Dabar darbininkai, pirkdami drabužius, privalo žiurėti, kad ant jų butų unijos ženklas. Musų gi kriauczai privilo visi raszytiesi prie unijos.

Dabar valdžios uždraudė dirbti kriaucziams mažose szapose. Darbo vietos turi but atsakanczios, jose niekam nevalia gyventi; uždrausta dirbti neturintiems dar 15 metų. Už peržengimą to padavadyjimo paskirtos didelės pinigines bausnės. Tas nors darbdaviams ir ne patinka, bet jie turi to padavadyjimo laikytiesi.

L.G.

Isz Mahanoy City, Pa.

Trys sanvastės atgal isz musų miestelio 3 lietuviai iszėjo scabsauti į Lehigh Valley Co. kastynes. Į darbą iszsirengė naktyj, slapta, kad sztraikieriai ne patėmytų. 13 d. rugsėjo, gavę užmokesnį, užsimanė ateiti į miestą pasilinksminti. Sztraikieriai vienog juos patėmyjo, apstojo namus, kur jie buvo pasislėpę ir užsimanė nubausti už sulaužymą žodžio (gėda tai pasakyti, tie scabsai prigulėjo prie unijos ir į ją pristodami, po prisiega pasižadėjo ne judoszauti.). Tuli dievobaimingi darbininkai stengėsi teisinti scabsus, jų nusidėjimą laikė už menką (pardavinejimas savo brolių yra tai ne menkas nusidėjimas) ne vertą, kad apie tai kalbėti, o paczius scabsus perstatė už gerus katalikus. Bet svetimtaucziai darbininkai, geriau viską suprantanti, ant tokių teisinimų ne paisė, tik stengėsi kaltininkus paimti. Scabsams vienog pasisekė isz namų prisigriebti pas kaimynus, o nakties laike jie vėl iszsprudo į kastynes. Kada dabotojai įsiveržė į namus, kur scabsai buvo pasislėpę, czia jų jau nebuvo. Daugiau jau tie scabsai, turbut, ne pasirodys mieste, o sztraikams pasibaigus, jie szitose aplinkinėse darbo ne gaus ir visai teisingai. Scabsas yra lygus plėszikui; plėszikas vagia daiktus nuo vieno žmogaus, o scabsas vagia naudą tukstancių savo brolių darbininkų, jiems kenkia scabsaudams.

Vienturtis.

Isz Brooklyno, N. Y.

10 d. rugsėjo czianykszcziai lietuviai, pn. 93 Grand str., parengė prakalbas. Už kalbėtoją parsikvietė nepriguimingą lietuvių kunigą isz Baltimorės, D. Lionį. Dažinojęs apie tai kun. Varnagyris, per pamokslą draudė lietuviams ateiti ant tų prakalbų, bet ta drausmė buvo geriausiu apgarsinimu prakalboms. Ant paskirto laiko susirinko į salę tiek žmonių, kiekt tik sutilpti galėjo.

Dilionis kalbėjo apie laisvę, kokia Dievas apdovanojo kiekvieną žmogų, bet jos bažnyczia ir kunigai ne nori pripažinti. Paskui kalbėjo apskritai apie lietuvius ir jų darbus ir reikalus. Paskui užgriebė darbininkiszką klausymą, kalbėjo apie dabartinius sztraikus, iszrodė, kaip kunigai, kalbindami darbininkus ne klausyti unijų, stengiasi darbininkiszkas organizacijas iszardyti ir tuom patarnauti kapitalistams. Ant galo priminė ir neteisingą kunigų reikalavimą, kad katalikiszkos bažnyczios butų užraszytos ant vyskupų.

Pasibaigus kalbai, Patrone Karalienė dekliamavo eilės p. a. "Kaimynų kalbos". Dekliamacija susirinkusiems patiko, kadangi visi su atida jos klausė.

Po dekliamacijai ant susirinkusių reikalavimo, trumpai apie visokius bėganczius reikalus kalbėjo p. Balcziunas.

Sanuzelab.

Isz Waukegan, Ill.

13 d. rugsėjo vakare czianykszcziai lietuviszka Szv. Baltramiejaus Dr-tė apvaikszczojo savo szventę, parengė ir balių, nuo kurio gerai uždirbo, kadangi mat yra musų mieste lietuvių, kurie labai mėgsta alų ir degtinę. Kada blaivesni iszvaikszcziojo, mėgstanti gėrymus pasiliko dar maukti raugalą. Einant namon jau ausztant, užstojo kelą turint ant lietuvių piktumą szeszi szvedai ir pradėjo musų girtuoklius szveisti, o vienam nabagui teip sudaužė tuszczią galvą, kad net daktaras turėjo prairimus susiuti.

Daugelis czianykszczių lietuvių girtuoklystėse paskendę, pinigų ne czėdyja ir ne duoda ne ant statymo naujos bažnyczios, nė klebonijos. Laikraszczius ir knygas skaitanczių yra labai mažai, per tai stovime teip žemai. Terp czianykszczių lietuvių yra ir sulenkėję, yra ir toki, kurie, nemokėdami lenkiszkai, pagadytos tos kalbos mokina savo vaikus ir pats namieje lenkiszku žargonu kalba.

Grinorius.

Isz Newark, N. J.

Susitvėrė czia nauja lietuviszka tautiszka pagelbinė Draugystė po vardu "Lietuvos Sūnų". Virszininkais tapo iszrinkti: prez. — M. Kairukstis, Vice-prez. — J. Vaiczilionas, Prot. sekretorius — M. Ambrozevicze, Finansų Sekretorius — Ant. Stanelis, Kasierius — J. Vosylius, Marszalas — A. Zizas. Naujai Draugystei linkime geros kloties, nes tokia tautiszka draugystė czia buvo reikalinga.

Karžygiszkoji katalikiszkoji Draug. "Jezaus Kruvinos Szirdies" jau pairoji turėjo už mierį sėti nesutikimus tarpe lietuvių ir ardyti viską, kas yra tautiszko. Bekenkdami kitiems ir besirieldami terp savęs, patys isznyko. Kas kitiems duobę kasa, pats į ją įpuola.

Pas mus teiposgi užgimė nesutikimai terp kunigo ir tulų parapijonų. Ergelius kelia ne szliuptarniai ir ne kunigas, bet patys patentuoti katalikai.

Tautietis.

Isz Naugatuck, Conn.

14 d. rugsėjo buvo susirinkimas Politiszko Kliubo, į kurį priguli lietuviai Naugatucko ir Union City'es. Susirinkę nutarė isz Kliubo kasos paaukauti 25 dol. ant naudos sztraikuojanczių Pensylvanijus kalnakasių.

Sekretorius — J. Jurkszaitis.

Isz visur.

¶ Greicziausią ant svieto pasažierinį laivą turi dabar Bremos Loydo garlaivių kompanija. Laivas tas yra naujai padirbtas "Kronprinz Wilhelm", kuris atliko pirmą kelionę isz Europos į New Yorką. Visą kelią 3047 angliszkų mylių nuo Prancuzijos porto Cherbourgo į New Yorką, taigi per Atlantiką, atliko į penkias dienas, 11 val. ir 57 minutas;

plaukė jis kas dieną su vidutiniszku greitumu 575 mylių. Į New Yorką atkako ant pusės valandos greicziau negu buvęs iki sziol greicziausiu Hamburgo garlaivys "Deutschland".

‖ Išzduotas Vokietijos valdžių maskoliszkiems žandarams, maskoliszkas studentas Kalajev likosi Petrokavo sudo aut 7 metų sunkių darbų nuspręstas. Kadangi Vokietijos valdžios turėjo tiesą vien išzvyti Kalajevą, bet ne turėjo tiesos iszduoti jį maskoliszkoms, tai liberalų ir socialistų parlamento pasiuntiniai nutarė pareikalauti nuo ministerijos iszsiteisinimo, kodėl jos urėdninkai laužo kraszto tiesas, norėdami patikti randui svetimo kraszto.

‖ Sziaurių tirinėtojas, amerikonas leitenants Peary, apie kurį per tris metus nebuvo nė jokios žinios, su savo laivu "Windward" atkako dabar į Sidney, Naujos Szkotijos pakrantėse. Prie Sziaurinio žemės poliaus jam vienog prisigriebti ne pasisekė.

‖ Amerikos konsulius republikoj Honduras praneszė, jog iszczia į New Orleansą nuo pradžios szių metų iszgabeno 180000 buszelių bananų, o 100000 buszelių ant vietos sunaikino amerikoniszki agentai, kad dėl didelio įgabenimo, Suvienytose Valstijose prekėtų vaisių dar labiau ne nupultų. Mat Suvienytų Valstijų prekėjai velyja sudeginti vaisius, negu juos pigiai žmonėms pardavinėti.

‖ Į Kanadą szįmet atkako isz viso 70000 svetimų ateivių, o tame skaitluje daugiausiai, nes 22 000 ateivių isz Suvienytų Valstijų Sziaurinės Amerikos. Į Suvienytas Valstijas keliauja ateiviai isz Europos, o jų locnį ukėsai keliasi į svetimus krasztus.

‖ Maskoliszkas randas į Sibirijos pakrantes iszsiantė tris kariszkus laivus gaudyti amerikoniszkus ir japoni-zkus jurių kuczių medėjus, kurie, neturėdami tiesos, medžioja Maskolijai prigulinczių krasztų pakrantėse.

‖ Vokietijoj prekės mėsos į trumpą laiką neiszpasakytai pasikėlė: pereitą sanvaitę prekės paskėlė ant 40-60 pfenigių. nuo klgr. Kaip Amerikoj, taip ir Vokietijoj mėsininkai, ant pakėlimo prekių, naudojasi isz didelių muitų uždėtų ant svetimų produkų.

‖ Vakarinėj Vokietijoj, Turingijoj, vėtros ir audros labai daug bėdies pridirbo. Gera apskaityj visi dar nenuvalyti javai likosi iszmukyti. Blėdį audrų padarytą skaito ant kelių milijonų dolliarų.

‖ Transvaaluje, Pietinėj Afrikoj, aplinkinėse Barberton ir Pieterburg užtiko naujos auksalaukus, kurie esą dar turtingesni ir didesni negu garsus Johannisburgo aukso laukai.

‖ Turtai didžiausių Europos didžinicznių Rotschildų, berželio mėnėsyjį szį metų siekė 11116 594672 frankų ir 12 centimų. Tiek dar neturi nė vienas Amerikos milijonierius.

‖ Chinuose kyla vis smarkesni maisztai. Sostapilė provincijos Sze Chuen, miestas Chin-Tu-Fu apstotas 50000 bokserų, bet iki sziol jie miesto paimti nejstengė.

‖ Garsus maskoliszkas rasztininkas grafas Tolstoj rengėsi keliauti į Rumuniją, bet maskoliszkos valdžios atsisakė duoti jam užrubežinį paspartą.

‖ Buvęs Transvaaliaus ministeris Reitz paduoda, jog laike karės buvusiose burų republikose anglijonai su visa iszdegino ir iszgriovė 50000 namų.

‖ Australijoj, kolionijoj Nauja pietinė Valija, didelis sausmetis, vandens iszdžiuvo. Valdžios uždraudė žmonėms vartoti vandenį ant maudymosi.

‖ Nuo kalno Mont Blanc nupuolė du prancuziszki tirinėtojai, du vedėjai ir du neszėjai. Galbut, kad jie užsimuszė. Kunų vienog iki sziol ne surado.

‖ Į Londoną atėjo žinia, buk provincijoj Sze-Chuen, Chinuose, bokserai iszskerdė 300—1000 chinieczių priėmusių katalikiszką tikėjimą.

‖ Vieszos skolos Anglijos siekia dabar $ 3842216930; per karę pietinėj Afrikoj vieszos skolos pasidid no ant $ 313597540.

‖ Mieste Adelaidoj, pietinėj Australijoj, pereitą sanvaitę buvo žemės drebėjimai, kurie labai daug blėdies pridirbo.

‖ Porte Lissabon, Portugalijoj, paskendo prancuziszkas garlaivys "Thomas". Prie to prigėrė 9 jurininkai.

‖ Popiežius paskyrė vyskupą Falconio savo delegatu į Suvienytas Vieszpatystes Sziaurinės Amerikos.

‖ Pietinėj Czekijoj szįmet neiszpasakytai prisiveisusios pelės labai daug blėdies pridirbo laukams.

‖ Bavarijos sostapilėj, mieste Muenchene, atsibuvo vokiszkų socialistų susivažiavimas.

‖ Maskoliszkas randas parengė savo lenką garlaivių liniją terp Odesos ir New Yorko.

‖ 19 d. rugsėjo pasimirė Belgijos karalienė.

Nauji rasztai.

Bendraite. Iszleido Prusu Lietuviu Susivienyjimas. Kniga pirma. Bitenai 1905m. 80 puslap.

Knigutė szita spaudinta gotiszkoms literoms, kokias dar iki sziol savo rasztuose vartoja Prusų lietuviai. Telpa joje kelerios eilės ir pasakojimai patriotiszko turinio. Matyt iszleistas tas veikalėlis su mieriu pakelti mieganczą Prusų lietuvių dvasią. Pasakojimai parinkti geri, eilės teisingi ne blogos. Knigutę gali perskaityti kiekvienas lietuvis. Kasztuoja ji tik 50 pfenigių. Už iszleidimą jos priguli padėka Prusų lietuvių Susivienyjimui; reikia gėsti, kad jis nenustotų ir toliau iszleidinėjęs pakelianczias taut szką lietuvių suprastimą knigutes, kadangi tas, vokieczių užmigdytiems Prusų lietuviams darlabiau reikalingas negu maskolų prispausztiems maskoliszkiems lietuviams.

Atsiliepimas Lietuviszkos Draugystes "Želmuo" Parižiuje. Tilžej. Iszleista kasztu Draug. "Želmuo." Spaustuveje Schenkes. 24 pusl.

Szita knigutė iszleista, matyt, ne su mieriu supažindinti lietuviszką visuomenę su darbais ir nuopelnais lietuviszkos draugystės "Želmuo", Paryžiuje, bet yra tai polemika su autorais patilpusių "Lietuvoj" ir "Varpe" straipsnių, kuriuose raszanti tuos straisnius perstėtė Dr tę Želmuo kaipo lenkiszką, prie dabartinės redos ir istengianczią lietuvius įkinkyti į lenkų vežimą. Savo Atsiliepime Dr-tė parodo apsirikimus autorių "Lietuvoj" ir "Varpe" patilpusių straipsnių mažmožuose, bet isz svarbesnių daromų jei užmet nėjimų ne įstengė iszsitisinti. Iz Atsiliepimo matyt, kad "Želmuo" isztikro yra ne lietuviszka draugystė, bet susideda isz lenkų ir sulenkėjusių lietuvių, o renegatai visur yra smarkiausiais prieszininkais tų, nuo kurių paeina; terp sanarių yra daug tikrų lenkų niekuom su lietuviais nesusitiszusių. Autoriuto neužgina, bet priduria, kad kalba ne tveria tautystės. Megi laikome kalbą už svarbiausią ženklą tautystės, todėl su autoriumi Atsiliepimo sutikti ne galime,

Szventos Rostijos misijonieriai. Pagal Lanskaja. 1902 m. Spaustuveje „Žvaigždes". Brooklyn, N. Y. 230 pusl.

Yra tai apyšaka, apraszanti tamsius darbus maskoliszko caro tarnų, jų persekiojimus laisvesnių pažvalgų žmonių ir apskritai laisvės. Paraszyta gerai ir užimanczai. Lietuviszkas vertimas nors ir negeriausias, bet ir neblogas. Kaip visuose „Žvaigždės" iszleidimuose, teip ir szitame yra daugiau negu reikia korektoriszkų klaidų.

Chicagos vokiszkas laikrasztis „Abendpost", nr. 22 rugsėjo, patalpino straipsnį apie kontrabandą lietuviszkų knigų Maskolijoj ir priežastis gimdanczias tą apsireiszkimą. Paduoda istoriją uždraudimo lotyniszkų literų lietuviszkuose rasztuose. Straipsnis paraszytas ž nanczio apie uždraudimą lietuviszkos spaudos ir žinančzio pasekmes to uždraudimo.

Biblija turinti 382 pusl. su 379 abrozais, yra tai vienatinė ant svieto Biblija su lotyniskom litarom išėjo iš po spaudos. Yra akyva kožnam vyrui ar moterei. Ši knyga bus verta $5.00, dabar gaunama vien pas agenta Ant. Zemaiti, 3140 S. Morgan st., Chicago, Ill. tik už $1.00. Pinigus siuskite vien registruotam laiške.

Nauji iszradimai.

*** Anglijszkas iszradėjas Stanley Spencer padirbo naują orlaivį, galintį lėkti priesz vėją, su kuriuom atlėko gana pasekmingas bandavones Londone. Pasikėlė jis nuo Krisztalinio rumo ir lėkė priesz vėją. Laikraszcziai vienog ne paduoda, kaip smarkus buvo vėjas, kas yra svarbiausiu. Yra jau daug iszrastų orlaivių galinczių lėkti priesz nedidelį vėjį, bet galinczio lėkti priesz smarkesnį, priesz tokį, priesz kosį nė paukszcziai negali atsiremti, dar niekas iki sziol neiszrado.

NAUJAS ISZRADIMAS.
(Kaip prisiusta per žemaiti, teip ir atspaudinta)

Niekas tuomi nesirupina ir ne dumoja, kaip galės gyventi žmonės, kada ateis laikas, jog ne bus kuomi sukurti ugnelę savo namelyj; atėjimą tos bėdos apreiszkė ir garsina laikraszcziai, o vienok nieks tuomi nesirupina. Ne seniai skaitėme, jog vyresnybė, ministerai Anglijos karalystės siunczia laikas nuo laiko komisijas, sudėtas isz vyrų mokslo ir specialistų isztirti užczėdijimą ugnies materijolo ir visos tos komisijos vienokiai apsudija tą užklausymą, jog zopostas anglių dabar ėsantis žemėje Anglijos karalystėj, jei bus tolesniai teippat, kaip dabar tokis deginimas anglių, tada gali per szį szimtmetį iszsibaigti visos anglys. Teipgi "Dzienik Chicagoski" b. m. 2 Rugpiuczio raszo: pagal aprokavimą, žinanczių žmonių, Pennsylvanijoj bus anglių kasti tiktai ant 80 metų, jei tiktai ne pasidaugįs kasimas tų anglių. Jei tulose vietose isznaikino anglis, tai ir kitose tą pat daro, o per tokį musų nesirupinimą ant ateinanczio laiko, musų vaikų vaikai paliks su visu be ugnies, be paszelpos duotos žmogui nuo Sutvertojo szio svieto; paszelpos duotos tiktai žmogui, o ne kokiam kitam sutvėrimui. Tiktai žmogui davė Dievas galybę ir protą pasidirbti sau ugnį ir aną vartoti ant savo reikalų. Be pagelbos ugnies nieko žmogus ne gali sau padirbti, o kad vartotu iszmintingai, davė Dievas žmogui protą ir kalbą, kad savo naujais iszradimais ir naudingais patyrimais galėtų pamokyti kitus žmones, kaip kokį dalyką naudingesniai yra dirbti. Žmogus užgimęs nuogu ir iszmokęs naudotis isz ugnies veikmės, pasidirba sau gerą gyvenimą, — dabar ugnis atlieka visus kuonosunkiausius darbus, dirba vietoje rankų darbininkų, darydama tuomi savo darbu kuodidesnę skriaudą visai žmonijai.

Tie žmonės, kurie stengiasi gauti kuodaugiausiai naudos isz darbo ugnies, argi nežino to, jog Sutvertojas, davęs žmogui galybę ir protą naudotis darbu ugnies, mžai davė materiolo ant sudeginimo uguije. Protas duotas kožnam žmogui ne pagiria tos musų neatsargos, jog dėl savo gerovės sudegindami anglis, nemielaszirdingai skriaudžiame musų vaikų vaikus ir visas ateinnaczias gentkartes. Neturėdami anie ugnies, ne galės pasidirbti reikalingų darbo instrumentų (įrankių); neturėdami tam tikrų darbo įrankių nieko gero ne padirbs žmogus su tuszczia ranka, — nepabudavos sau namų, ne pasius drabužių (rubų), ne iszars žemės dėl savo ir vaikų maisto.

Žinoma, jog laikas naikina kuostipriausius žmonių darbus, ką tiktai dabar matome, jai ne bus atnaujinami, vis pasens ir isznyks. Užgimę tuomi laiku žmonės, turės gyventi ant szio svieto blogiau kožno gyvulio: kiti sutvėrimai gimdami ant svieto, apturi nenudėvejamą rubą, randa gatavą maistą ir gyvenimą. Su žmogum visai kitaip yra: jis to visko ne apturi nuo Sutvertojo, ką kiti gyvunai. Taigi, ne turėdami sausos ir sziltos triobos, nė karszto valgio, bus priversti misti blogesniai kožno žveris. Žmonės tie rugos ant musų už musų ne atsargą apie jų teip svarbų reikalą. Žmonės turinti protą, gali suprasti, jog sykiu su užgesimu ugnies ant szios žemės, užges ir musų, teip giriamas apszvietimas žmonių tų laikų, jeigu už svarą aukso nebegalės gauti nusipirkti anglių. Argi tąsyk galės buti mokyklos, ligonbucziai, ar fabrikai ir remesninkai? Žmonės turės pavirsti į laukinius tik per tai, kad mes neprisilaikome paczedumo kurinamo materijolo, o buk kaip tycziomis kuodaugiausiai sudeginame.

Szitą sunkią lėdą galima praszalinti tiktai per naują iszrastas darbo maszinas. "Current motor", patentas No. 662757 Kopiją to patento kožnas gali gauti už 10 centų, prisiųstų į "United States Patent Office Washingtone. Pagal apraszymą ir paveikslą (risunką, bruožį) to patento matyt jog tie motorai, dirbdami, sukasi patėmiu horizontaliszkai, o isz augszto žemyn. Tos maszinos arba motorai yra visai prasti, lengvai ir pigiai pabudavojami prastų kaimų (sodžių) meisterių; motorai tie dirba — pirmas tekėjimu vandens, antras tekėjimu vėjo, abejuose vienokiai yra padirbti sparnai, teip jog ant vienos szalies volo kožnas sparnas stato savo klotę (audeklinė pala), kurie stovi visados priesz vėją, arba vandenį teip, jog spyrimas vėjo arba vandens spirta tiesiai ant sienų aptvaros ir jo giluma teip dirba nuo pradžios iki galo apėjimo pusrinkio aplink volą. Tekėjimas vandenio ar vėjo kaskartas kožno ėjimo vis kitus sutinka gilumus ir aptvarus, kurie suima visą pajėgą to tekėjimo. (Toliaus bus).

Draugyscziu Reikalai

Teatras ir Koncertas.

Brooklyn, N. Y. Simano Daukanto Teatraliszka ir Giedojimo Dr-tė duos teatra ir koncerta nedelioj, 5 Spalu. Palace saleje, 93 Grand St., Brooklyne. Prasides 6.30 val. vakare. Inženga paprasta.

PROGRAMAS:
TEATRAS "Svaras Juoku".
KONCERTAS:
1. Overture — Orchestra.
2. Lai gyvuoj Lietuva — Karl Bauman. — S. D. maiszytas choras.
3. Under the double Eagle. — J. F. Wagner, Excelsior musical Quintet.
4. Girioj. — Cigonu Choras isz operos Preciosa. — C. M. v. Weber — S. D. maiszytas choras.
5. Selection. — Violin solo, per Mr. Herman Derenthal su Miss. Josie Reinert.
6. Berniuks ir rože. — H. Verner, suprano solo, per Miss. Zygmunda Życzkauckiute.
7. Tevyne mano Lietuva! — F. Pacius. — S. D. maiszytas choras.

Visus lietuvius ir lietuvaites szirdingai užkvieczia. Komitetas.

Reikalauja 20 geru operatoriu ir finisheriu ant brangiu "Jacketu" darbo. Gera mokestis ir darbas ant visados.
Danziger Bros,
Room 410. Central Union Blosk
98 Market St., Chicago, Ill.

Chicago. Lietuv. Republikoniszkas Kliubas 11 vardos tures savo susirinkima subatoj, 27 Rugsėjo, M. Mieldažio saleje, 68 W. 25-th St. ant kurio priesz rinkimus bus apsvarstomi svarbiausi reikalai. Todel visus lietuvius, norinczius ant ateinanczio rinkimu balsuoti, kvieczia ant szio susirinkimo susirinkti.
J. JAUKSZTAS prez.

Chicago. Liet Republ. Kliubas 12 vardos tures savo susirinkima nedelioj, 28 Rugsejo, 7 val. vakare, saleje Alijonio, 1158 S. Leavitt St. ant kurio visus lietuvius kvieczia susirinkti, nes artinas diena rinkimu, priesz kuriuos reik visiems pasirengti. Komitetas.

CHICAGO. Vakare 27 d. Rugsėjo 7½ val. pas p. J. Lauki po nu 3238 S. Halsted gatves, bus Susirinkimas "V "Kudirkos G. Teatraliszkos Dr-tes"
Todel sziuomi visi sanariai užkviecziami pributi. Bus apsvarstymas apie perstatyma ant scenos "Ponas ir Mužikai"
V.K.G.T.Dr. KOMITETAS.

Didelis Balius.

Chicago, Ill. Westsides Lietuviszkas Pasilinksminimo Kliubas tures savo baliu subatoj, 18 Spaliu Ruehl's saleje, 220 W. 12-th St. arti Halsted. Prasides 7.20 vakare. Inženga vyrui su motere 50c. Sale didele ir graži, muzika bus pirmos klasos. Todel visus lietuvius ir lietuvaites kviecziame atsilankyti ir drauge su mumis pasilinksminti. Komitetas.

Chicago. Dr-te Panu Sz. Marijos P. Ražanczevos tures savo dideli baliu nedelioj, 5 Spaliu, Pulaskio saleje, 800 S. Ashland ave., terp 17 ir 18 ul. Prasides 6:30 vakare. Inženga vyrui su motere 25c. Visus lietuvius ir lietuvaites szirdingai kvieczia atsilankyti. Komitetas.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau Antano Kairio ir Jono Joniko, Kauno gub., Raseiniu pav., Pajures vol., kaimo Tubiniu; gyveno Springvalley, Ill. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Jurgis Narbutas,
4500 S. Paulina St., Chicago, Ill.
(26—9)

Pajieszkau Martino Jociaus, Kauno gub., Sziauliu pav., Kurtuvenu parap., neseniai isz Lietuvos atvažiaves. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso: Antanas Szidlauskas,
1 Pagis Court. So. Boston, Mass.

Pajieszkau Juozapo Kazlausko ir Antano Žalio, abu Kauno gub., Panevežio pav., Pakrojaus vol., kaimo Mažeikoniu. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso: Petras Lugauskis,
924 33 rd St., Chicago, Ill.

Pajieszkau savo pusseseres, Konstancijos Daunoriukes, (po vyrui Brukmoniene) ir Juozapo Kvietko, Kauno gub., Raseiniu parap., kaimo Szaukliu. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso: Simon Ignataviczia,
70 W. 25-th St., Chicago, Ill.

Pajieszkau Jono Celskio, Kauno gub., Raseiniu pav., kaimo Žvirblaukiu, lygiai ir kitu savo draugu pajieszkau. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso: Jonas Globis,
70 W. 25-th St. Chicago, Ill.

Pajieszkau Andriaus Viszczulio, Suvalku gub., Marijampoles pav., Kvietiszkio gm., kaimo Kantaliszkiu, gyveno Brooklyne. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Geo. Vischulis,
530 N. Paulina St., Chicago, Ill.

Pajieszkau Vinco Zubrio, Prano Jankauskio ir Antano Szilaszevicziaus. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso: Wm. Johnson,
11 River St., North Walpole,
Bellows Falls, Vt.

Pajieszkau Kazimiero Miszkuno, isz kaimo Vaigajeliu, Ligumos vol., Kauno gub. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
John Mitchell,
101 Fergison St., Newark, N. J.

Pajieszkau Jono Atkoczaiczio, Kauno gub., Raseiniu pav., Nemakszczių par., kaimo Libiszkiu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:
Peter Banis,
(3—10) Box 336, Export, Pa.

Didelis paveikslu parodymas.

Nedelioj. 28 Rugsejo, bus didelis stereoptiszkas krutancziu paveikslu parodymas, Freiheit Turner saleje, 3417 So. Halsted St. terp 34 ir 35 ulycziu Prasides 8 val. vakare, vale atsidarys 5 val. vakare. Inženga 25c. nuo ypatos. Vaikams, nuo 7 iki 12 m., 15c.

Szis parodymas yra visai naujas, operuojamas lietuviszkos Kompanijos su elektriszka stereoptiszka maszina, kuri ant scenos rodo didelius krutanczius paveikslus. Ant scenos matysite visokius komiszkus paveikslus su gyvais žmonems, beganczius geležinkeliu trukius, geresniu miestu ulyczias su ant ju vaikszcziojancziais žmonemis, begiojancziais streetkariais, vežimais ir tt. Paveikslai tie teip iszsižiures naturaliszkais, kad in juos žiurintis matys ne kaipo paveiksla, bet kaipo tikra gyva atsitikima. Todėl užkvieczisme visus vyrus ir moteris su vaikais ateiti, o pamate dyvysites isz stebuklingo regėjimo.

Po parodymui paveikslu bus paprastas balius, ant kurio prie geros muzikos susirinkusiėjie gales gerai pasiszokti.
Su guodone,
P. Daukszas ir A. Kucziuskas,
Kompanijos sanariai.

Pigiai ant pardavimo gera Buczerne ir Grocerne, jau 8 metai kaip biznis daromas, geroje lietuviu apgyventoje vietoje. Atiszaukite pas:
Frank Duszek,
27 Canalport ave., Chicago, Ill.
(26—9)

Pigiai ant pardavimo geras saliunas stovintis terp dvieju didelių fabriku į kuri daugumas darbininku susirenka. Savininkas išvažiuoja in sena kraju. Adresas: 1246 W. 13-th St., Chicago.

Auszros Dr-tes fondas.

V. Ambrozeviczia, Newark, N.J.	50
Buvo	.....96.04
Sykiu	.....$96.54

"Lietuvos" agentai.

ALLEGAENY, PA.
S. Dominaitis, 1436 Adams St.

So. BOSTON, MASS.
Nikod. Gendrolis, 257 4-th St.

NEW YORK, N. Y.
Jonas Nujokas, 334 E. 55-th st.

NEWARK, N. J.
V. Ambrazeviczia, 180 Ferry st.

BROOKLYN, N. Y.
Stanislowas Rinkewiczius, 73 Grand st.
K. Balciunas, 64 6-th st.

SHENANDOAH, PA.
Andrius Maczis, 133 S. Main st.

WATERBURY, CONN.
Jonas Tareila, 677 Riverside st.

WESTVILLE, ILL.
V. S. Kreivenas,

NEW BRITAIN, CONN.
Motiejus Możeika, 398 Elm st.

BALTIMORE. MD.
L. Gawlis, 2018 N. Washington st

PHILADELPHIA, PA.
J. Baronas, 1002 S. 2nd Street.
M. A. Ignotas, 1124 S. Front St.

"Lietuvos" keliaujanti agentai.
Jurgis Kazakewiczia,
Juozas Petrikis,
Juozapas Matutis,
K. Labanauskas,
V. J. Ushkuris,
Frank Eismont.

Kur szie vyrai atsilankys, lietuviai gali pas juos užsiraszyti "Lietuvą" ir prenumeratą jiems užsimokėti; pinigai bus teisingai mums priduoti. Pas juos teipgi galima gauti visokes knigas už tą paczią prekę kaip ir redakcijose.
"LIETUVOS ISZLEISTUVE.

Dabartine Pinigu Preke.

Iki 500 rubliu, rublis po	52½c
Nuo 500 iki 1000 rubliu, rublis po	52½c
Virsz 1000 rubliu, rublis po	52½c

Prie kiekvieno siuntinio reikia prideti 30c. ant paczto kasztu.

Jei norite kad pinigai greitai suvaikszčiotu ir niekur nežutu, tai siuskite per "Lietuvos" redakcija.

Pajieszkau tarnystos prie sztoro ar saliuno. Moku kalbas: lietuviszka, lenkiszka ir angliszkai galiu susikalbeti. Raszta ir rokundas gerai moku. Reikalaujanti tokio tarno teiksis adresuoti:
Juozapas Vaivada,
(3—10) Boxbury Sta., Conn.

Pajieszkau darbo prie Grosernes, jau keli metai kaip ta darba dirbu. Reikalaujanti adresuokite:
Ad. Norkus,
52 W. 14-th Place., Chicago, Ill.
(17—10)

Reikalingas geras Barberys mokantis gerai plaukus kirpti ir barzdas skusti. Atsiszaukti ant adroso:
J. Orininkaitis,
224 First St., Elizabeth, N.J.

Reikalauja 500 darbininku in farmas, fabrikus ant geležinkeliu ir prie kitokiu darbu.
Chicago General Labor Agency, 118-5-th ave. C Didysis effisas 99 S. Canal St. J. Lucas manažeris, szneka lietuviszkai.
(26—9)

Naujas Saliunas.

Atidariau nauja saliuna pn. 70 W. 25-th St., kerte Hoyne ave., kur užlaikau geriausius gerymus, kvepenczius cigarus, gera Lunch ir viska kuogeriausiai. Taigi kvieczIu visus pažystamus ir aplinkinius atsilankyti o busite kuogražiausiai priimti.
Juozapas Žilis,
70 W. 25-th St., kerte Hoyne ave.,
Chicago, Ill.

Naujas Saliunas.

Sziuomi praneszu visiems kad asz atidariau nauja saliuna po nr, 3324 S. Halsted St., kur užlaikau geriausius gerymus ir kvepianczius cigarus. Todel visus aplinkinius ir pažystamus kviecziu atsilankyti ir to viso pabandyti.
(3 10) JONAS URBA
3324 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Naujas Saliunas.

Sziuomi praneszu visiems pažystamiems ir aplinkiniams, kad atidariau nauja saliuna pn. 3259 S. Halsted St., kur užlaikau geriausius gerymus, sensauslas arielkas, gera alu ir kvepenczius cigarus. Todel visus kviecziu atsilankyti ir to viso pabandyti.
Juozapas Joknis,
3259 S. Halsted St., Chicago, Ill.

12 gatunku gromatoms popieru už 15c.

Plunksna vyduryje laikanti atramenta, suvarstoma isz 4 szmoteliu, tinkanti keszeniuje neszioti. Kožnas privalo tokia turėti. Preke tik 50c. Pinigus prisiuskite ant adreso:
Geo. Baronas,
1002 S. 2-nd St., Philadelphia, Pa.

GRAJIJANTI PYPKE, naujausia padirbimo muzika, grajija visokiom natom, kiekviena gagrajit, pasiuncziame kiekvieną už 25c. Kataliogus visokiu nauju ... dingu daigtu siusime dykai.
PEOPLES SUPPLY CO.,
146 Canalport Ave., Chicago, Ill.

Tylincziai kencziancziosi.

Daugumas moteru kenczia tulas ligas, bet kencza ir tyli, tikėdamos kad jau nera joms pagelbos ant iszsigydymo nuo ju. Daugiausiai tokiu yra serganczių ant astmos. Tula apysene moterisz kenczia ant silanke pas mus ir su dekingumu apsake rezultatą, koki turėjo isz Trinerio Gydanczio Karcziojo Vyno, (Triners Elixir of Bitter Wine). Szi vienatine guduolė, sako ji, kuri iszgyde mane nuo astmos. Žinoma szis vynas atvede visus jos organus prie naturaliszkos veikmes, juos sustipr no ir tokiu budu diegai ligos tapo užmuszti. Kvepavimas pasidare jai lengvu, žlebczijimas reguliariszku ir tokiu budu visas kunas ats nasjino. Trinerio Gydantis Kartusis Vynas yra vienatiniu kraujo valytoju ir pilvo sustiprintoju. Ant pardavimo visose aptiekose kaip ir pas pati fabrikanta, Juozapa Trineri, 799 S. Ashland ave, Chicago, Ill.

ETHNOLOGIJA,
arba
Mokslas apie žemes tautas.

Pagal Drą M. Haberlandtą.

siai atkako į Europą grekonys, kurie, atkakę į pietinę dalį Balkanų pussalio, su laiku sutvėrė augštai kulturiškai stovėjusias senovės Grekijos viešpatystes. Grekonys ir sumanumu ir gabumu ir pajautimu gražumo spėjo pasikelti ant augščiausio kulturiško laipsnio Europoj. Dailė, architektura, skulptura grekiška ir šiądien už paveikslą priimta civilizuotoj Europoj; europeiški literatai, architektoriai ir skulptoriai tankiai naudojasi iš formų grekonių sutvertų. Šiądien vienog grekonys visuose tuose darbuose, kuriuose labiausiai atsižymėjo jų pratėviai, stovi ant žemo laipsnio ir šiądieniniai grekonys, jeigu turi kame gabumą, tai vien prekystoj. Gyslose vienog šios dienos grekonių yra daugiau slaviško kraujo, sumaišyto su turanišku, negu grekiško. Dalį gabumo nužudė jie per sumaišymą kraujo, o kitą dalį nužudė, nešdami per ilgą laiką turaniškų turkų jungą.

Prie grekanių, rodosi, reikia priskaityti ir albaniečius arba skipetarus, nors jų giminysta su grekonėms dar tikrai ne ištirta;

Albanietis.

kalboj jų yra daug grekiškų žodžių; to vienog, kad albaniečiai priguli prie indoeuropėnų, užginti ne galima. Albaniecziai gyvena šiaurinėj Grekijoj ir vakarinėj Turkijoj.

Grekonys, apsigyvenę dabartinėj Grekijoj, atsirado kuo prilankiausiose sanlygose, arti augščiausiai kulturiškai stovėjusių Azijos tautų ir Egipto. Grekonys naudojosi iš vaisių abiejų kulturų ir juos saviškai sunaudojo, o su laiku tulose kulturos šakose pralenkė savo mokintojus.

Paškui atkako italijonai ir laikui bėgant, ant Apeninų pussalio sutvėrė galingiausią savo laike Rymo viešpatystę, kuri užkariavio ne tik vakarinius Azijos kraštus, šiaurinę Afriką, bet ir dabartinę Prancuziją. Išpaniją ir Britaniją. Nors kaslink didumo ir galybės italijonai pralenkė grekonis ir apvaldė ir Grekiją, bet kaslink, teip sankant, kulturiško gabumo, rymionys niekada ne susilygino su senovės grekonėms; truko jiems tokio gabumo kulturiškuose darbuose kaip grekonėms. Rymionys daug daugiau kulturos vaisių pasėmė nuo grekonių, negu aniems suteikė. Užtai rymionys pastojo nešiotojais nuo grekonių perimtų kulturos vaisių terp žemiau kulturiškai stovėjusių tautų Europoj, Afrikoj, net Azijoj.

Apvaldę Išpaniją, Grekiją, dabartinę Prancuziją, Britaniją. Šiaurinę Afriką, rymionys išplatino ten savo tiesas, kalbą ir kitus savo civilizacijos vaisius; iš šiaurinės Afrikos ir Mažosios Azijos rymionų kalba ir civilizacija likosi išstumta arabiškų ir turaniškų užkariautojų; iš Anglijos kalbą tą išstumė vėliau ten persikėlę germaniški anglosaksai, bet užtai Išpanijoj ir Prancuzijoj ji pasiliko, tik laikui bėgant, išsidirbo į išpanišką ir prancuzišką. Tautas, priėmusias rymionų kalbą, bet paskui po visokioms pašalinėms įtekmėms daugiau ar mažiau tą kalbą perkeitusias ir šiądien vadina romaniškoms tautoms. Prie tokių tautų priguli: prancuzai, išpanijonai, italijonai, portugaliečiai, rumunai, grekonys ir gyventojai visos vidurinės ir pietinės Amerikos. Pirm priėmimo nuo rymionų kalbos lygiai išpanijonai, kaip prancuzai arba rumunai vartojo visai kitokią kalbą. Dabartiniai prancuzai antai paeina iš susimaišymo keltiškų gallų su germaniškais frankais, kurie turėjo visai kitokias kalbas; susilieję į vieną tautą ir išdirbę, po įtekmę lotyniškos, prancuzišką kalbą, sutvėrė vieną prancuzų tautą.

Švedas.

Švedė.

Po italijonų, atkako į Europą *keltai*. Keltai savo laike buvo galingi, užėmė daug didesnius plotus negu dabar: jie apgyveno Prancuziją, Šveicariją, Belgiją, Angliją, Škotiją ir Airiją. Didesnė jų dalis, laikui bėgant, ne tik susilpnėjo, bet nužudė savo tautiškas ypatybes, nužudė ir kalbą. Iš keltiškų tautų užlaikė dar savo kalbą iki šiai dienai: bretonai vakarinės Prancuzijos, kurių yra apie 2 milijonai; airių, mokancių keltiškai kalbėti yra dar apie 1 milijonas; škotų apgyvenančių šiaurinę Škotijos dalį yra apie pusė milijono ir 1 milijonas valijonų gyvena Valijos kunigaikštystėj. Kitur keltai nužudė savo kalbą: helvetai arba šveicarai likosi iš dalies suvokietinti, kiti paversti į prancuzus; tas pats yra Belgijoj, Airijoj visi protestoniško tikėjimo keltiški airiai pavirto į anglijonus.

Po keltų atsibastė į Europą germanai. Daugelis germaniškų genčių, persikėlę į kraštus augščiau kulturiškai pasikėlusius, nužudė tautiškas ypatybes: longobardai, apvaldę šiaurinę Italiją, pavirto į italijonus; iš susimaišymo germaniškų frankų su keltiškais gallais išsidirbo dabartiniai prancuzai, nuo rymionų vienog priėmė lotynišką kalbą, kuri su laiku išsidirbo į dabartinę prancuzišką. Apie kalbą, kokią vartojo germaniškos tautos, kada jos persikėlė iš Azijos į Europą,

Išpanijonas.

Išpanijonė.

Vokietis bavaras.

žinių nėra; gana, kad tąsyk dar dabartinė vokiška kalba ne buvo išsidirbusi: vieni mena, kad vokiška kalba išsidirbo iš kalbos normanų, appyvenusių dabartinę Švediją; yra net toki, kurie nori germaniškoms gentėms primesti net lietuvišką kalbą, tik ant parėmimo to ne turi davadų, todėl toks tvirtinimas ne gali rasti daug pasekėjų. Iš germaniškų tautų iki šiai dienai laikosi ir tai susiorganizavę į neprigulmingas augštai pasikėlusias viešpatystes: vokiečiaiai, turinti galingą ir augštai civilizacijoj pasikėlusią viešpatystę, apgyvenanti teiposgi dalį Austrijos ir Šveicarijos; švedai, norvegai, daniečiai ir islandiečiai, paeina nuo pagarsėjusių užkariavimais, plėšimais ir kelionėms ant jurių normanų. Švedai ir norvegai gyvena ant Skandinaviško pussalio, Švedijoj ir Norvegijoj, daniečiai — Danijoj, o islandiečiai — ant salos Islandijos, prigulinčios Danijai, bet rėdosi jie kaipo neprigulmingi. Islandiečių yra apie 70000, gyvena jie ne prilankiose sanlygose, ant salos, kur dėl šalčio, ne auga nė girios, nė rugiai, bet priguli prie apšviesčiausių Europos tautų: ant salos Islandijos nėra žmogaus ne mokančio rašyti ir skaityti. Germanais yra holandiečiai gyvenanti Holandijoj ir flamaudai, užimanti dėdesnę dalį Belgijos. Germanais arba sugermanizuotais, susimaišiusiais su germanais keltais yra anglijonai. Prie germ

Naujausios Knygos.

Adomas Mickevyczia 1798 – 1855 m. Jo gyvenimas, rasztai ir darbai. Apraszve A. J. Daubaras.....15c.
Atminimai už motinos duszia. Apsakymas isz tikru atsitikimu kaip Lietuvoje Zekvijos atsibuva.....5c.
Aukos Kares Dievui. Parasze Jonas Grażys. Szi knygute labai suprantamoj kalboj apraszo visas kares kokios kada buvo ant svieto, kiek jos kasztavo, kiek žmoniu iszžude ir kiek žmonijai blogo atgabeno.....10c.
Grabnyczių žvake. Graži pasaka..5c.
Judoszius. Apraszymas kaip tuli lietuviai laike lenkmecžio maiszto, 1863m. buvo sznipukais ir maskoliams iszdavinejo savo brolius ant suszaudymo kitusisztremimo S. berižon...5c.
Kas isz kogyvena. Iszleido L. S. D. P. Parasze Diksztein. Knygele gvildenanti darbininku reikalus.....10c.
Kur musu isžganymas? Knygele istoriszkai-politiszka — dideses vertes. Jos turinys: Latviu judejimas; Politiszkos partijos Czekijoje; Dabartine Lenkija ir jos siekiai; Kapitalizmas ir tautiszkas klausimas Lenkijoje; Politiszkos partijos Lietuvoje ir ju istorija; Statistiszki bruožai kiek kas turi žemes, žemes naszumas, skolos, gyventojai, pramones ir t. t.....25c.
Kaip sutaisytas žmogaus kunas. Parasze S. M. Iszleido Tevynes M. Dr-te. Yra apraszytos ir paveikslais parodytos visos dalys žmagaus kuno kaip jos sutvertos, kaip ju nervai sujungti, kaip jos turi savo gyvuma, kaip veikia ir tt. teipgi aį rasztymas tulu ligu. Knygele yra geros moksliszkos vertes.....30c
Kaip apsireiszkia gyvastis žmogous kune? Naudinga moksliszka knygele parodo rasztu ir paveislais visas dalis žmogaus kuno kokiu budu jos visas turi gyvybe ir savo sveikme.....15c.
Nebepirmas. Paveikslelis isz mokslei-viu gyvenimo.....5c.
"Ne Gadai" arba baisus sapnas.....5c.
Paveikslai. Pasaka isz lietuvių gyvenimo.....10c.
Palangos Juze, (ketvirta laida).....25c.
Sugriautas Gyvenimas.....5c.
Szunadvokatis.....15c.
Tekinimo amatas. Kas nori iszsimokinti tekorystes amato tegui nusiperka szia knygele, o joje ras gerus pamokinimus iszaiszkintus rasztu ir paveikslais.....15c.
Zemiu Dulkes. Apysaka paraszyta M. Radzevicautas. Yra viena isz geriausiu ir svarbiausiu pasaku.....50c.
Speka ir Medega jau tszejo isz po spaudos. Preke.....$1.50
Gražia s drutais aplarais.....$2.00

LIETUVOS REDAKCIJOJ DAR YRA GAUNAMOS IR SEKANCZIOS KNYGOS:

Istorija Lietuvos, Skirmuntaite....25c.
Mužikelis.....10c.
Valszes Kristaus pas popiežiu.....5c.
Vienakis.....5c.
Bestiality of Russian Czardom.....5c.
Auszra 1884 metu.....$1.00.
Auszra 1885 metu.....$1.00.
Kalendorius 1893 metu.....15c.
Programas Liet. Social. Partijos.....5c.
Žirgas ir Vaikas.....30c.

Knygos sawos spaudos.

Arywi Apsireiszkimai Swiete, ant kuriu žmones nusilaistes žiuri, bet ju gerai nesupranta; su 7 abrozeliais. Naudingiause knygele ant swieto dasižinojimui isz ko daresi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas; kas yra debesiai ir ant ko jie laikosi.....30c
Aritmetika. Knyga isz moksinmui rokundu. Preke.....25c
HYGIENA. Daktariszka knyga arba moksias apie užlaikymą sweikatos, isz kurios gali be pagelbos daktaro iszsigydyti nuo daugybes ligu. Szita knygele privaloi rastis kiekwienuose namuose, nes kas ją su atyda perskaitys, pataikys apsisaugoti nuo tukstanczniu wisoku ligu, pataikys užlaikyti ciesybeje sawo sweikatą, pailginti sawo amži ir mokes užauginti sweikais ir twirtais sawo vaikelius. Preke.....35c
Arywkupas Valancziusas (Valancziauskas) nebuvo vilingu lietuvystes? Parasztą ku. Dembszio. Iszleista kasztais Susirienyjimo Liet. Laisv. Aiz. 27 puslaplai.....15c.
Apie turta isndirbima. Parasze Schram; verte S. M. Veikalas gvildenantis politiszką ekonomiją. Kokiais keliais isdirba turtai, kaip jie susikrauna ir kaip atsilepis ant draugijos gyvenimo.....35c
Biologija arba Mokslas apie Gyvus Daiktus. Pagal prof. Nusbaumą. Sutaise Szernas. Chicago, Ill, 1901. Puslapiu 147. Mokslas kokiu budu radose gyvi sutverimai ant musu žemes; kaip jie vystesi pradžius nuo mažu vabaleliu iki dadejo iki paukszcziu, žvieriu ir paties žmogaus. Su paveikslais.....40c.
Dvynai Vagiu. Parasze kun. Dembskis. Isz leido Susiv. Lietuvių Laisvamanių Amerikoje. Su autoriaus paveikslu ir paveikslelu Loakono grupos. Knygelė patiekta reikalui pakėlimo moterizkės. Ji nurodo priežastis dėl kurių moterizkė tapo žemesne už vyriszkį ir pabuda rodykles ant jos pakėlimo.....25c
Geografija arba žemes apraszymas. Pagal Geikie, Nakovski ir kitus sutaise Szernas. Yra tai naudingiausia isz visu sulygsztoi Iszeju lietuviszku kalboj. Aiszkiai ir supratamai apraszo viu musu žeme, jos paviršiu, diduma ir platuma, jos kalnus, ju vardus, augszti, vulkanus metanczius isz saves ugni; isz kokiu žeme sluoguriu susideda, kur ir kiek joje yra angliu, geležies, auksso, druskos ir kitu gerybiu; kiek maria, ežera, upiu, ju vardai, plotis, gylis, koki kuriuose vandenys: surus, presk., saldus, ar kartus, kokiuose gyvunai gyvena ir tt. Žeme apraszyta dalimis iszkaitytos visos vieszpatystes, karalystes, kunigaiksztystes, respublikos ir tt. Kiek kurioje žemeje yra gyventoju: koki ju tikejimai, kalbos, paprocziai, užsiėmimai, pranones, iszdirbiai ir tiesos; komunistai, su kiek gyventoju, kiek žmoniu; kur koki oraI: szalcziai ar karszcziai, lietus ar giedroc; kur koks ligis dienos ir nakties; kur visada yra lygi diena ir nakties kur saule per keleta dienu nenusileidžia arba neužtekia ir tt. Knyga didele 8vo coliu, 480 puslapiu, ant geros standžios popieros spaudinta, su 71 paveikslelliais: mapu, gyvuliu ir tt.....$2.00
Ta pati, apdaryta audimu kietuose aplaruose, auksiuomis litaromis ir stipsnuti parasztai ant nugaros ir srono. Preke...$2.50
Baudžiava Lietuvoje. Parasze žmogus, Iszleido T. M. D. Yra tai baudžiavos istorija kokiu budu ji Lietuvoje įvyko, kaip atsilipe ant lietuviu, kaip ilgai ten tvėrė kada ir kaip tapo panaikinta.....15c
Gyvenimo Vaizdelial susidedanti isz asztuoniu sekanczių gražių pasakaiczių: Atsisveikinimas; — Vagis; — Kas Kaltas; — Gatvės vaikai; — Paparczio Žiedas; — Miszko Sargas; — Signalas; — Keleivis.....15c
Iss kur atsirado musu naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? Pagal Lunkevicziu, sutaise Szernas, Chicago Ill. 1901 m. Puslapiu 73. Su paveikslais.....20c.
Istorija Suwienytu Wolstiju Sziaurines Amerikos. Apraszo kaip Kolumbas atrado Ameriką, koki czia tada žmones gyweno, koki žmones pirmiausiai isz Europos pradejo wažiuoti in Amerika, kokios kares buwo, už ka karewo ir kokiuos metuose; kiek prezidentu buwo, koki ir kiek kurie gero padare ant šitai žemei. O ant pat galo tai pasi Konstitucija Suwienytu Walstiju, kuri yra reikalingiausia dalyke perskaityti kiekwieram žmogui szioje Amerikos žemeje, gwenancziam, idant suprastu kokes jis czia tiesas turi, kas jam yra wale daryti, kas ne wale. Turi puslapiu 384. Preke.....$1.00
Drutuose, gražiuose aplaruose.....$1.25
Istorija Chicagos Lietuviu, ju parapiju ir kn. Kraucziuno prova su laikrascziu "Lietuva" buvusi balandžio menesyje, 1899m. 585 puslapiu didelo formato, aiszkaus druko. Fotografijes yra abieju pusiu advokatu, kn. Krauczinno, "Lietuvos" iszleistojo, redaktoriaus ir paveikslai Chicagos S. Jurgio lietuviszkos bažnyczios. Popieros aplarais.....$2.00.
Audimo kietais aplarais, auksiniais titulais.....$2.50.
Kaip gyvena Augmenys? Yra tai mokslisz-kas apraszymas apie yvairius musu žemes augsu, ju sodejima, atmainas, gyvi ir pletojimasi nuo pat menkiausiu pavidalu iki didžiausiu ir tobuliausiu. Su 30 paveikslelliu., 199 puslapiai.....35c.
Kaip Maskolija persekioja Lietuva. Pagal Lo pression russe en Lithuanie supiesze kun. V. Dembskis.....10c
Kaip geriausiai laidoti numirelį? Pieszinys Dr. L. Wehlau. Isz angliszko izsguide kun. V. Dembskis.....15c.
Kražiu Skerdyne. Apraszyma baisu atsitikima kada 1893 m. maskoliai užpuole ant bažnyczios miestelyje Kražiu, musze, žaude ir pjowe nekaltus žmonis, isžgriowe altorius ir užpecetejo bažnyczia. Aiszkiausiai apraszo ta wisa atsitikima.....15c
Lietuviszkas Lemetatorius su noterimis, katekizmais ir mistrantiuru.....15c
Mokslas apie žemą ir kitus svietus, ju buwy ir pasidėja. Apraszo kas yra žeme, isz ko ji susidėda, ant ko laikosi ir kaip sukasi; kas yra saule, žwaigždes, menulis; kaip toli yra ir kitas žwaigždes; kas yra pilian, ožkos ir kitos retai matomos žwaigždes. Su 30 astronomiszku abrozeliu turinti 225 pusla pius. Yra tei wienatine knyga, isz kurios žmogus gali apsiszwiesti.....75c
Dvieuose, gražiuose aplaruose.....$1.00
Lenkai ir Lietuviai nuo 1228 iki 1430m. Parasze pagal lenkiszkus istorikus Žemkaluą. Iszleista "Tevynes Myletoju Draugystes".—Yra tai apraszymas Lietuvos su Lenkija susivienyjimo ir jo pasekmes. Czia aiszkiai yra apraszyta kokia politika kaip jie pasiėję su lietuvos kunigaikszcziais: Kristucziu, Vytautu ir kitais. Isz szios knygeles skaitytojas aiszkiai supras, ar lenku prietelystė yra mums naudinga ar blediuga.....15c
Lietuviu prietelyai Maskolje Asiuje nuo senovės iki jie pateko po valdžiu Rusu. Parasze Lieturos Mylotojas. Knyga turi 223 puslapius ir 4 dideles mapas, parodanczias vietas, kur senoveje gyveno lietuviu prietelyai. Apraszo Lietuviu padėjimas dar 300 metu prieszu Kristaus gimesnę.....50c

Lietuvaugis Lietuvos Karalius. Istoriszkas pavieikslas penkiuose aktuose. Lenkiszkai parasze Julius Slovacki, lietuviszkai verte Vincas Kapsas (Dras Kudirka). Knygele paskirta vaidinti teatro myletojams.....25c
Mitypa, apysaka isz laiko terpsawiszkos kares lietuvonu Amerikoje.....25c
Laiki istorija ape Kantrią Alana, kuri per 22 metus walksznziodama po swieta, daugybe bedu ir wargu kautrei iszkentejo.....20c
Naujausis Lietuwiszkas Sapninykas, surinktas ir suredit. isz daugel swetimtautiszku sapninyku ir suredytas pagal tikra Persiszkai Egiptiszka sapninyka,—su 310 iaszkiu abrozeliu,—su apraszymu planetu ir paslapeziu kokias senowes žmones wartojo inspejimui ateities.—Geriausei lszguido wisokius sapnus.....50c
Apdaryta.....65c
Pamokslai Iszmintlies ir Teisybes Iszguldinei Galwocziu visu amžiu. Czia yra patipp 128 graži u. juokingu ir iszmintingu pasakaicziu. Kas nori turėti graži u juokingu ir pamoki nancziu skaitimu tegul pasiperka szią knutgelę, o gardžiai pasijuoks, žmones tures ką papasakoti ir ant kiekwieno užklausimo mokes duoti iszmintinęą atsakymą.....50c
Rankvedis gromatų raszymui. Pamokinanti knygelė kaip raszyti gromatas visokiuose reikalouose į visokių luomų žmonęs: į giminės draugus, prekėjus, ponus, kunigus, urėdninkus, ir į patį cara. Teipgi meilingi laiszkai jaunikaiczių į merginas ir merginų į jaunikaiczius reikale susipažinimo ir apsivedimo.....40c
Robinsonas Kruzius, moraliszka ir žingedi apysaka. Pasivesta jaunumenei.....25c
Speka ir Medega, principal prigimtinio surėdymo visatos draugo su moraliszku mokslu ant ažų paremtu. Visiems suprastinai parasze prof. Dras L. Buechner, pagal XIX vokiszką laidę, su mažais pridecziais isz senesnių laidų lietuviszkai perguide Dras J. Šaliupas. Su paveikslu ir biografija rasztaliaus. Yra tai mokslas gvildenantis gamtos dalykius, kurios žmonės vadina Dievo surėdymu.....$1.50
Graziuose, drutuose apdaruose...$2.00
Swieto pabaiga. Kas nori žinoti kada bus swieto pabaiga, tegul perskaito szią knygelę.....10c
Senu Gadyniu Isznyke Gygi Sutverimai. Pagal Hutchinsoną; sutaise Szernas. Ji apraszo senuosius gadynius ir laikus sutvėrimus gyvenusius ant žemes dar prieszžmogaus ant jos atsiradima. Sziandien tu sutverimu kunus žmones kasdami giliuse szuliniuse, kanaius ar imdami isz žemes anglia, randa gilial palidotus žemeje. Tulu sutverimu atrado ezieius, nesugadintus, kutus, užklotus eile keliolikos sieksniu storio žemes. Tie atrasti žemeje kunai yra sziandien isstatyti ivairiuose muzejuose, isz kuriu žmones mokinasi pažinti, kaip sena yra musu žeme, kek daug milijonu metu reikalavo pakol ant mirusio žvieries kuno užaugo jos ele keliolikos sieksniu storio. Moksliszkai isz to semia brangiausia moksla sužinojimo, kaip ir kokiu budu gyvi sutverimai keitesi isz žemesnio in augstesnes veisles, ir pagal storuma ir senuma žemes sluganiu, kuriuose tu sutverimu kunus randa, gali be apsirikimo spręsti, kaip senai ir žmogus ant musu žemes atsirado. Knyga turi 370 puslapiu stambaus druko, ant gražios popieros ir aple 190 paveikslu ir vaizdu senu gadyniu isznykusiu sutverimu. Preke.....$1.00
Trumpa Geografija. Sutaise Neris. Trumpai ir suprantamai apraszo visas 5 dalis swieto. Su 74 paveikslelais: mapu, žmoniu, gyvuliu ir medžiu. Tinkamiuse geografija in pradine mokslaing.....25c
Tikyba ar mokslas? Tyrinejimai tikejimiszki moksliszki ir draugiszkai pontiszki. Antra laida su priedu. 211 puslaplu.....50c
Vanduo ant žemes, po žeme ir virszuje žemes. Rusiszkai parasze Rubakin'a. Verte Drugys, Iszleido T. M. Dr-te. Szi knygele, labai suprantamoj kalboj, apraszo visas vandens permainas ir veikmes: kaip ilis persikeiczia in gara, kyla in virszu ir tenai kverta debesius, debesiai, padangose atvesę, keiczias in vandens iszselius ar sniegu ustelius ir vel krinta ant žemes, isz kurios buvo pakilę. Czia nukritę didelius darbus veikia: sniegas ir ledas uždengia cielius kalnus ir ladžia savo puinysę žmonis ir gyvulius, paskui tir dams nuo saules keiczias in vandeni ir užleja laukus, iszreda ravus, upes ir upelius ir kavojasi po žeme, kur vel veikia tą pati darbą kaip ir ant virszaus žemes.....10c
Zmogus Nepliuszkis. Verte isz szvediszko Neris. Graz. apysakele: kaip turtingo prekėjaus apsivedė su vargingą merginą ir lai mingiau gyveno už kitus, su turtingems apsivedusius. Szita apysakele užima kiekvieną pusnasiklina ar merginą ir mokina žmogiszkos dorybes.....10c

Pasakos, Romanai, Novelios, Mythai.

Aucziaus galas Ponsko Piloto, kurs buvo sudėtas Vieszpaties Jezaus.....5c
Ponima Villa, naujausia ir gražiausia pasaka, kuria skaitytojas atsidžiaugti negales.....75c
Poeka Diewo, pasaka.....50c
Iszrsono pasakos, P. Nerio. 10 graži u pasaku vienoje knygeleje.....15c
Jona Twardauska garsu burtinyka ir jodarbus sykiu su apraszymais apie burtus.....25c
Dewaltis, apysaka szios gadynes. Yra tai gražiausia pasaka, kurios lietuwiai dar negirdejo.....50c
Duonos jieszkotojai, apysaka H. Senkieviczius.....35c
Ju pulkus apraszymai apie nedorybe žydu ir pikta anginima walku.....50c
Jwenelimas Stepo Raudnosio, pasakos.....15c
Gywenelimas Genawaites (Genowefos). Yra tai labai puiki ir pamokinanti pasaka, apie kuria lietuwiai jau daug kartu girdejo.....50c
Deja ant meszlyno. Apysaka musu dienu. Aukszta Dvarlams lietuwiams Muzs.....10c
Storija gražios Magelonos.....15c
Storija septynių Mokytoju.....50c
Juozupas Koniuszewskis, arba kankinimas Unijoto po žydžiu maskoliaus.....25c
Juokingas pasakojimas apie Szaltabuizius ir du gražius straipsnai isz ukinikystes.....5c
Laa teisybe tai nemelas, pulkius apysakeles isz lietuviu gywenimo.....15c
Laukazo Belaiswis. L. Tolstojaus apysakele.....10c
Lunigas, pulkus apraszymas isz gywenimo lietuviu.....50c
Un. A. Bubos Prozaiszki Rasztai. Szioje knygoje telpa 12 gražiu pasaku, paraszytu kn. Burbos, buwusio klebona lietuviszkos parapijos Pilymoih, Pa., kurios tai yra szitokios: "Tirmiszkiu Andrius", "Szwiesule", Drasybe ir iszmintis žmogaus", "Apiburta awis", "Tewo paskutinai žodžiai", "Nubalenkis isz priewartos", "Sesuo", "Už tewynes meile", "Burtininkas isz Cucugvano Austrijos", "Sodžiaus elgeta", "Welnio iszpažintis", "Smertis ant nosies".....80c
Lekszta Simas, okiszka apysaka. Szi yra ne tik graži pasaka bet ir geras pamokinimas prie ukininkystes.....10c
Istuwiszkos Pasakos. Apdega lietuviszkai mitologijai. Surinkta Dro J. Basanawiczius. Czia telpa 14 seniausiu lietuwiszku mytologiszku pasaku, kaipo tai: Diewas ir welnias Perkunasir veinias. Žmogus ir welnias; Apiraganas ir raganius; Apie Deives, Laima ir Laumes; Apie Dail; Apie Giltine; Apie Szalną ir szalti; Apie wejus. Apie miežinus; Apie žalczius ir amakus; Apie wilktaiius arba wilkalokus. Yra tai juokingiausios pasakos girdetos nuo seniausiu laiku in kures dar ir szipdien daugybe lietuviu tiki buk tai wiewsa tiesybe.....$1.50
Maskolial 1612 metuose arba Jurgis Milosławskis.....40c
Medejo pasakojimas. Szi knygele yra nusidinga kiekwienam ant perskaitymo, nes czia apraszo atsitikimus wieno Medejo su wisokiais žwerimis po swetimus krasztus swieto. Yra tai skywas ir pamokinantis apsakymas su triuls abrozeliais.....10c
Markus ir Aurelionas, apisaka isz pirmu amžiu kriksczioiystes.....20c
Mythai. Pasakos ir Legendos Žemaicziu, surinktos Ed. Veckenstedt'o, verte J. Šaliupas M. D. D. L. Yra tai skyriausios ir juokingiausios senoviszkos pasakos apie visokius stebuklus ir prajovus apie darbus geru ir piktu dievu, apie Laumes, Laimes, Raganius, Vilkalokus ir tt., in kurious senoves lietuviai tikejo ir szindien dar nekurie tiki. Kas vieną isz tu pasaku perskaitys panores ir visas skaityti. Preke.....50c
Yedorybe Rymo Ciecoriaus, istorija isz laiko ponawojimo Nerono.....40c
Negirdetas daiktas ir geros rodos musu moterelems.....5c
Awarnele ir kaip gywena Kynai (Chinai). dwi labai skywos pasakaites.....10
Laskutines miszios. (Iszlenkiszko). Pasaka isz atsitikimo miszuoku kliosztoriuj.....10
Pajuoninkime wyrai žemg. Labai graži pasaka 20
Awogti arkliai ir Mendelis Didgalwis Dwi gražios pasakeles.....10c
Plunksnos abrozelial. Szeszios naujos, labai gražios pasakos.....20c
Pajsuta Lindeikos dukte arba Lietuwa XIV szimtmetyje, labai graži pasaka.....75
Pamokslai Gražiu Žmoniu, paraszyti kn. Totoriaus (Tatares). Yra gražios ir labai pamokinanczios pasakos.....60
Parmazonas arba baisumas Diewo rustybes. Parasze Szwentmilkis. Apsakymai isz tikru atsitikimu isz Lietuwos lietuviszku parapiju.....10c
Paveikslai. Parasze Žemaite. Graži pasaka apie valkina ir jauną mergina ir ju susipacziavimą.....15c
Egle žalcziu karaliene ir iszgriowimas Kauno pilies 1362 m., du pulkus dramai parasztyti Aleksandro Gužuczio.....20c
Genu Dede. Graži pasaka isz sziandieninio Lietuwiu padejimo.....10c
Gywenimas Klemenso Martjos Hofbrauero, su trumpu apsakymu apie pargabenimą Dr-tes Atpirkejistu isz Italijos in žemiu karalystes skersai kalnus Alpomis wadinamus, warsta, ant lietuviszko Ka. Petro Saurusaiczio. Kas nori tureti dwasiszku nauju pasiskatimu tegul nusiperka szią kningelę.....30c
Gywenimas Jezaus Kristaus, pagal naujausius iszturinelius suraszytas.....25c
Iszrankiai szventos Inkvizicijos, vartoti VI ir VII szimtmecziuose del praplatinimo katalikų tikejimo ant žemes. Parasze Max Donald. Labai akywa knygute.....10c
Isz ko kyla melai ir visokios skrisandos žmoniuje. Parasze kn. Dembskis. Szi knyga paduoda svarbiausias isztraukas isz szventos Biblijos, turias perskaite supratsit, kas yra Biblija ir kodel kunigai draudžia ją žmonems skaityti.....75c
Isz kur akmenys ant musu lauku atsirado? Geologiszkas Lietuvos iszturinejimas, naudingą mokslinis knygele.....10c
Istorija Europos su mapoms.....25c
Istorija gražios Katrukos.....10c
Istorija isz laiko Prancuzu walnos atsitikimu ios Afrikoje.....30c
Istorija arba apsakymas apie Lietuwos praeiza. Parasze Zanawykas.....40
Pawasario Balsai, naujausiu dainu knygele, turinti 48 puikias daineles ir Libreto 4 aktuose.....15c
Padejimas Lietuwiu tautos Rusu wiesspatystej (socijaliszkos pieszynis).....35c
Pateries ir dainos.....10c
Petro Armino rasztai. Knygele turinti 31 puiki u dainu.....10c
Atsukinanti apraszymai isz gywenimo žmoniu ir wisokios rodos.....15c
Praeite Vilniaus. Apraszo nuo pat pradžiu užsidejimo miesto Wilniaus, koki jame kliosztoriai buwo, koki lietuwiszki kunigaikszcziai gyweno, kokios kares jy aplanke ir daugybe kitu akywu Lietuwos atsitikimu.....10c
Pradžiemokslis Rankos Raszto del noriincziu iszmokiin gražiai rasztyti.....10c
Pradinis moksias angliszkos kalbos.....75c
Plinas szimtmetinis kalendorius su pilnatomis.....10c
Pamatai Tikejimo. Parasze V. V. Yra tai kamantinejimai Biblijos ir nekurie perkratinejimai tikejimo dogmu. Knygele, suteikianti skaitytojui daug maisto iszganingiems domojimams.....15c
Pasakos pagal Krylova. Parasze eilemis Vincas Kapsas (D-ras Kudirka). Telpa czia 15 pasaku, paraszytu eilemis.....10c
Pirmutine pasnelpa umai susirgus, telpogi geraisi alkoholiniai ir taboka, pagal O. Suivida parasze N. Naudinga žmonems knygele.....10c
Popuiariszkas Rankwedis Fyzikos. Parasze P. Neris. Yra labai naudinga kningele wisokiems amatninkams kaipo stallorems, dailydems, kalviams, masziniistams ir tt. Kiekwienas norintis koki nors gera darba atlikti ar ką naujo iszmislyti priwalo apsipažinti su moksliu fyzikos, kursjam wisokius darbus ir iszmislus palengwia. Talgi szioje kningeleje yra iszguldytos paslaptys fyzikos žodžiais ir paweikslais, ka žmogus perskaites ingaus daug iszminties prie wisokiu iszdirbysczu.....75c
Rankvedis Senoves Istorijos, Dalis II. Graikija. Parenge kn. A. Miluskas.....40c
Rankwedis senowiszkos istorijos. Czia talpinasi apraszymai Egipto, Babilonijos, Fenicijos, Persijos, Judeos, Indijos ir Kinu, pagal ju seniausius amžius. Yra labai akywa istorita, weliuams kiekwienam ja perskaityti. 50c
Rutu Lapelnai naujausios dainos wokiszkoms litaroms.....15c
Rodos motinoms apie auginima žindancziu kudikiu.....10c
Rinalda Rinaldinas.....$1.50
Sodnas, apinisi ir bites naudingi pamokinimai sodauninkams ir bitininkams ukininkams ir farmeriams.....10c
Stella. Apysaka K. Fiamarijono arba Ciekas ir visur stebuklai ant dangaus ir žemes.....15c
Saules ir menesio užtemimai. Pagal M. Brzezinski, parasze N. Leugvoj formoj apraszyta czia apie saulę, menesi ir žemę bei apie burtus tamsiu žmoniu, nesupratusiu priežasczių visokiu gamtoj apireiszkimu.....15c
Svaras Juoku. Sutaise Kaz Norejo.....25c
Senoves apraszymas apie Duktery Filypo Karelwio.....25c
Surinkti skarbai. Apraszymas isz pabalgos 18 anžiaus, dwi puikios pasakos.....$1.00.
Sumiszimas arba baime turi dideles akis.....15c
Tikra teisybe isz Suwalku gubernijos.....15c
Simukas ir Magdute, vaizdelis isz Lietuvos sodieczių, ypacz jaunimo gyvenimo: parasze J. S.....10c
Tamoszius besotis, juokinga pasaka.....5c
Trakieczių Dzuvu dainos, Tyrmiszkiu Andriusu (kn. A. Burbos prozaiszki rasztai). Iszleido kn. Milukas. Labai naudinga knyga turinti didele mokslišką vertę.....50c
Talmudas žydu.....10c
Terp skausmu ir garbia Naujausios dainos.....20c
Trumpa senowes Lietuwiu Istorija.....10c
Trumpa lietuviszka Geografija paraszyta kunigo Žebrio.....15c
Vilius Tell. Drama penkiuose aktuose. Vokiszkai parasze Friedrich von Schiller. Lietuviszkai verte Vincas Kapsas (D-ras Kudirka). Yra tai garsiausias veikalas garsaus vokiszko poeto Schillerio. Dramatiszko formoj apraszyta czia kowa už nepriegulomybe szweicarų prieszu Austrijos junga: darbai Szweicarijos patrijotu, terp kuriu svarbiausiu buwo Vilius Tell. Kiekwienam lietuviui weižjam ią knygą perskiwesti.....30c
Žydytas keturiose kalbose: lietuwiszkai, latviszkai, lenkiszkai ir ruskai. Yra geriausse knyga del norincziu iszmokti lenkiszkos, ruskos arba latwiszkos kalbos.....$2.00
Žiponas bei Žipone ir auksingumas bei sidabringumas lietuviszku dainu. Yra tai moksliszkas iszwaidžiojimas apie paejima lieweszkos kalbos.....25c
Žentas del Parodos. Komedija 1 akte, kuria grajyja teatruose.....15c
Žemaicziu Wyskupyste. Yra tai puikiause istorija žemaitijos, jos bažnyczių, kunigu, wyskupu ir wisos katalikiszko tikejimo suligmusu gadynes, t. y. nuo 1413 iki 1841 m..$1.00

MALDAKNYGES.

Mažas Aukso Altorius, katalikiszka maldu knygele. Maldos yra rytmetines, wakarines, apie spawiednes, komunijos mi zius, miszparu ir daugybe kitu; misziu maldos su abrozeliais; miszparai giedami lietuwiszki ir lotiniszki, daug lotyniszku giesmiu giedamu prie iszsztymo SS. Sakramento, procesiju, pakrapinimo ir tt. Yra 6 litanijos: psalmes 52. Marijos P. ir Karaliaus Dowido; aktai, rażancziai, atacijos, karunka, keliolika szventu giesmu ir tt. Yra tai naujausia ir gražiausia knygele isz wisu lietuwiszku maldaknygiu, dalii, talta, aldi popieros, stambus, aiszkus drukas Miera 3¼x4½ colliai. Szitu knygeliu apdarai ir prekes yra sekanczios:

No. 1. Mažas Aukso Altorius, prastais drutais aplarais, auksintais krasztais, be apkalimo.....50c

No. 2. Mažas Akso Altorius, prastais, drutais aplarais, auksintais krasztais, apkaustytoms brisunoma pasidabruotoms bietelems.....75c.

No. 3. Mažas Aukso Altorius, moroko skuros minkstais aplarais, apwaleis kampais, auksintu krasztai, paraszais ir kwietka.....$1.25

No. 4. Mažas Aukso Altorius, francuziszkos gluodinos skureles aplarais apwaleis kampais, auksinta kwietka, kryžius ir krasztai.....$1.50

No. 5. Mažas Aukszto Altorius, apdeta baltais sloniaus kaulelais, su 3 medaliokliais, aksomo nugara, apkaustytos kriaunos sidabruotomis bieteleimis, su kabe, auksinti krasztai.....$1.50

No. 6. Mažas Aukso Altorius, baltos celluloidos apdarai, iszkilusios kwietkos, su kauline kabute, auksinti krasztai...$1.50

No. 7. Mažas Aukso Altorius baltos celluloidos apdarai, kwietkos ant wieno žmono iszkiotos sidabru ir perlu, su dwiem kaulinemis kabutemis, auksinti krasztai.....$2.00

Knygeliu No. 6 kaip ir 7 kwietkos newienokios, beweik kiekwienos knygeles kwietku iszmarginimas wis kitokis

Pasargos Skaitytojams.

1). Kada tik raszai laiszką į "Lietuvos" redakciją, visada paraszyk ant laiszko savo varda ir adresą.

2). Kada reikalauji permainymo adreso, visada paduok ir senąji savo adresa. Jeigu pats gerai raszyti nemoki, tai adresa duok kitam, geriau mokancziam, paraszyti.

3). Jeigu iszperki "Money Orderi", tai nelaikykie jį pa save, bet prisiusk redakcijai, nes be "Orderio" redakcija negali pinigu isz paczto gauti. Pasilaikik sau tik mažaja balta korcziukia, o didesneja, melyna prisiusk redakcijai. "Money Orderį" siuskie prastoje gromatoje, registruoti jo ne reikia.

4). Sumas nesiekianczias vieno doliario, gali prisiusti pacztinemis markemis, bet jeigu suma siekia viena dolieri ar daugiau, tai siusk pinigais arba "Money orderi". Siuncziant markes, reikia jas įdėti į laiszka liuosas, sausas, nesulipintas ir ne lipinti ant laiszko. Sulipintos ant laiszko arba viena ant kitos niekam netinka ir tokios už pinigus nebus priimtos.

Meldžiame raszeju temyti ant virsz paduotu pasargų, o tokiu budu palengvisite iszleistuvei darba prie laiszku atsakinejimo ir patys veikiau atsakyma gausite. "Lietuvos" iszleistuve.

AR REIKALAUJI?

Knygu, Abrozu, Abrozeliu, gražiu su pavinczia vonems gromatoms Popieru, drukuojamu Maszinukitu? Ta viska gali gauti Lietuvos redakcijoj. Czia gali gauti visokias lietuviszkas ir lenkiszkas knygas kokios tik ant svieto yra. Raszyk o gausi Katalioga.

Ar reikalauji szifkortes? Raszyk o gausi prekes ant visu laivu.

Ar reikalauji slusti pinigus in kraju? Raszyk, o gausi prekes.

Pinigai pasiusti per Lietuvos redakcija greicziausiai suvaikszczioja, niekada ne žusta, o prekes pigesnes kaip kitu.

Lietuvos redakcija teipgi užsilima iszkolektavimu pinigu sudetu bankuose ir už algas. Ta viska atlieka už labai maža preke. Ko tik reikalauji raszyk indedamas už 2c. marke ir gausi atsakyma.

Adresuok.

A. OLSZEWSKI
924 33-rd St. Chicago Ill.
Sub Sta. 60.

Elektros diržas vienintele gyduole nuo nervizkumo, vyriszko silpnumo, reumatizmo, skaudejimo szirdies, strenu galvos gelimo ir tt. Elektra silpna žmogu padaro tvirtu, drasum energiszku. Parduodames po $5.00. Prisiusk mums 5 adresus savo draugu ir $1.00, o mes prisiusime viena ant ismėgindymo. Nepraleisk szituos progos, nes ta oferta tesi tik su lyg 15 d. paliu. Musu katalioguos vislems dykai. PEOPLES SUPPLY CO., 146 Canalport Ave., Chicago, Ill.

Pirma Lietuviszka Aptieka.

Formacijos Magistro
D. GIACZO,
4556 S. Ashland ave., terp 45 ir 46 ul
Chicago, Ill.

Pilna krajavu ir amerikoniszku gyduoliu. Gydyoles yra taisomos po mano paties priežiura. Prekes mažesnes kaip kitu. Atsilankusiems isz Bridgeporto sugražinu streetkariu kasztus isz tolisaus atsilankusiems sugražinu puse keliones kasztu. Ant pareikalavimo gyduoliu siuncziame ir in kitus miestus. Mano aptiekoje ordinuoja geriausi daktarai: Dras Kaz. Butkeviczia isz Maskvos specialistas moteriszku ir vaiku ligu priima ligonius kasdien nuo 2 iki 6 vakanda po pietu. Toliau gyvenanti galite per laiszkus gauti daktariszka roda ir gyduoles.

D. GIACZAS,
4556 Ashland ave., Telephone: Union 334, Chicago, Ill.

Vienatine Lietuviszka Aptieka Chicagoje!

— Atkreiplame lietuvių atydą ant vienatinės lietuviszkos aptiekos Chicagoje, kurioje galima gauti visokias gydyklas ir žoles kokios tiktai europėjiszkose aptiekose randasi ir už pigesnę prekę negu kitose aptiekose. Czia galima lietuviszkai susikalbėti ir, jeigu reikalinga, gauti daktariszką rodą dykai; už rodos davimą mokesties nereikalauja.

Teipgi szioje aptiekoje galėsi gauti visokių lietuviszkų knygų, abrozėlių, gražių su pavinczia vonėmis popierų gromatoms ir tt. Teip pat gali gauti szifkortes ir pasiusti pinigus į krajų, ir tą viską galima atlikti lietuviškoje kalboje.

Aptiekos adresas:
167 W. 18th st., kertė Union, prie pat bažnyczios Apveizdos Dievo parapijos.

AR SLENKA PLAUKAI? AR NORI KAD ANT PLIKOS GALVOS UŽDĖLTU.

Kurie nori iszsigydyti ir praszalinti ligas, tegul k